

Mesečna 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Vsi bi radi zaščito

Ko je bila razglašena kmetijska zaščita, so takoj dvignili glave tudi drugi dolžniki in zahtevali zaščito tudi zase. Ko se pripravljala nova ureditev kmetijskih dolgov, dvigajo glave zopet ti dolžniki. Če zaščito kmeta, zakaj bi tudi nas ne? Mi obrtniki, mali trgovci, uradniki in delavci, ki smo zadovoljni in ne zmagujemo niti obresti za dolge, smo tudi potrebni zaščite pred upniki, bankami in hranilnicami. Ustanavljajo se tudi društva za zaščito dolžnikov, organizacije, ki naj z združenimi močmi izvajajo pri odločujočih pravico za teptane dolžnike.

Organizirajo se tudi vlagatelji. Denarni zavodi stojijo sredi ognja med vlagatelji in dolžniki. Vlagatelji zahtevajo upravičeno, da se njihove vloge zavarujejo, dolžniki na drugi strani zdihujejo, da ne morajo plačati svojih obvez in zahtevajo odpis dolgov ali vsaj znižanje obresti. In denarni zavodi bi se radi sanirali. Uredništvo je prejelo že kup raznih pozivov, prošenj in protestov. Objavljali nismo ne pozivov dolžnikov ne protestov vlagateljev. Radi priznavamo pravico vsakomur, tako dolžniku, pa naj bo kmet, obrtnik ali uradnik, kakor vlagatelju in upniku. Toda kdo more danes, v tej gospodarski zmedi, pravico vsem pravilno odmeriti? Kateri državnik je tako sposoben, da bi bremena gospodarske krize in raznih zgorelih ukrepov tako pravilno razdelil, da bi bilo vsem prizadetim zadovoljeno? Zahteve prizadetih morajo ostati v mejah splošnih človeških in realnih možnosti, ki jih daje resnični gospodarski položaj v državi.

Za kmetom se oglašajo tudi drugi dolžniki, a pozabljajo, da je bila zaščita kmeta motivirana res z izrednim padcem kmetijskih pridelkov in da na drugi strani mnogo pravih prijateljev kmeta govori, ali je zaščita v tej obliki sploh prinesla kmetiškemu stanu resnično korist. Kako naj se sanirajo denarni zavodi in zaščito vlagatelji, ako bi se jim vzela možnost, da od dolžnikov dobijo izposojeni denar? Edino država bi lahko posegla vmes, da bi krila razlike in primanjkljaje, ki nastajajo v boju med dolžnikom in vlagateljem; toda tudi možnosti države, posebno naše, kjer je kreditno gospodarstvo razmeroma malo razvito, so stavišne meje. Treba je denarja.

Oglasili so se tudi nezaščiteni denarni zavodi, t. j. takšni, ki jim ni bilo treba pod zaščito, in protestirajo proti temu, da je vlada v smislu zakona o zaščiti dovolila zaščitenim zavodom tako nizke obresti (2%) na dolge. Pravijo naj bi država na kak način z lastnimi sredstvi izravnala razliko med obrestmi, ki jih plačujejo oni in zavodi pod zaščito. Na koncu vseh koncev iščejo vsi rešitve le v državi in vračajo nanjo vsa bremena. V istem času se trudijo finančni izvedenci, kako bi našli lek, da spravijo v resnično ravnotežje državne finance, ne da bi jim bilo treba obtežiti davkoplačevalca, a tudi ne vzeti delavcu kruha, ki ga pričakujejo od javnih del in »reflacije«.

Ce se lotimo kateregakoli izmed teh problemov konkretno, vidimo takoj, kako so vsi med seboj povezani. Gospodarski zakoni so neodtujljivi. Če vzameš na enem kraju, nujno zadeneš v interese drugega. Iz tega sledi, da je treba vsa današnja gospodarska vprašanja reševati v celoti, v določenem skladu. To velja tudi za kreditno vprašanje, ki je eno izmed najbolj perečih. Čujejo se zahteve o potrebi radikalnih gospodarskih reform. Toda katera vlada bi si danes lahko privoščila luksuz, da bi hotela čez noč prevrniti ves gospodarski sistem. Upniki v inozemstvu nam že očitajo, da ne iščemo že danih, fundiranih poti za obnovo gospodarstva, da ne izkoriščamo konkretnih, četudi nič prav »kolosalnih« pridobitvenih priložnosti, ampak da izdelujemo obširne načrte za bodočnost, ki so več ali manj nujno megleni, in ki trenutno našemu gospodarstvu ne koristijo. Upniki nam kažejo pot v realno gospodarstvo.

Ce torej ne moremo prevreči vsega gospodarskega sistema, je nujno, da se moramo zaenkrat omejiti na popravila obrabljenih osi našega gospodarskega voza. Po vsem tem je jasno, da ne moremo v kratkem času odpraviti krivic, ki jih je današnji socialni red in kapitalistični sistem prizadel socialno šibkejšim. Še tako dober zakon o reformi našega kreditnega gospodarstva ne more tega storiti sam zase. Prav tako bi se tako idealna rešitev vprašanja amortizacije dolgov ne mogla zadovoljiti vseh prizadetih.

Poglejmo n. pr. predlog zadolženih malih hišnih posestnikov — uradnikov, naj bi tudi oni bili deležni zaščite. Poleg kmetijskih bi bilo treba postaviti novo kategorijo dolgov; končno bi z isto pravico zahteval zaščito zadolženi trgovci ali pa obrtniki. Kako naj se sploh individualizirajo nekmetijski dolgi? Še glede teh nismo ikakoli doslej jasne definicije. Zakaj naj bi imel n. pr. uradnik, ki se je zadolžil, ker je zidal, prednost pred uradnikom, ki ga je spravila v dolgove bolezen v družini?

Protesti vlagateljev so razumljivi. Toda danes je treba računati z dejstvi. Rešiti je treba, kar se da. Sanacija denarnih zavodov je tudi njim v korist, čeprav se ne izvrši idealno, to je tako, da bi vlagatelji nič ne trpeli. Če je treba izbrati med likvidacijo in sanacijo, se bo pač vsak vlagatelj odločil za drugo. Prav gotovo so s sanacijo denarnih zavodov interesi vlagateljev bolj zavarovani, kakor z likvidacijo, o kateri nihče ne ve, koliko odstotkov vlog bo pustila nedotaknjenih. Likvidacija denarnih zavodov bi poleg tega vrgla na cesto stotine uradnikov in drugih nameščenec.

Nauk, ki nam ga je dala gospodarska kriza in nenaden izbruh denarne krize same, ne sme biti zaman. Upravičena je zahteva vlagateljev po strožjem nadzorstvu nad njihovim imetjem v denarnih zavodih. Bančna zakonodaja se po vsem svetu reformira v tem smislu in tudi naš zakonodavec dela v isti smeri. Že načrt zakona o reformi samoupravnih hranilnic vsebuje tudi to osnovno idejo. Vlogi je treba zavarovati ne samo pred poverbami, ampak tudi pred spekulacijo, ki jo sicer kazenski zakonik dopušča.

Ponavljamo še enkrat: Da bi nauki in žrtve, ki jih zahteva od nas gospodarska kriza, ne bili zaman. Pri reševanju vseh gospodarskih vprašanj je vlada g. Stojadinovića pokazala toliko dobre volje in spretnosti, da je upravičeno upanje, da bo tudi vprašanje obnove kreditnega sistema rešila tako, da bo prizadete zadovoljila, kolikor je v danih razmerah mogoče.

Trije ministri so odstopili

Užaljeno samoljubje g. Preke

Politični položaj postaja vedno bolj jasen in ga presojujejo v Belgradu popolnoma hladnokrvno - - Skorajšnja rekonstrukcija vlade

Belgrad, 23. avg. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje Nikola Preka, pravosodni minister dr. Ljudevit Auer in minister za gozde in rudnike Ignjat Stefanović so snoči predložili pismene ostavke, ki so bile danes dopoldne izročene g. predsedniku kraljevske vlade in zunanjemu ministru dr. Milanu Stojadinoviću.

Belgrad, 23. avg. m. Danes dopoldne je bilo več medsebojnih posvetovanj članov vladnega kluba. Seje ministrskega sveta ni bilo. Ti krogi gledajo na položaj popolnoma hladnokrvno. Z zelo dobro poučene strani se poudarja, da se bo ta kriza razvila in končala z rekonstrukcijo vlade.

Izjava prvaka JRZ o nastalem položaju

Belgrad, 23. avg. m. Te dni je bilo tukaj politično življenje, kakor smo že poročali, v znaku posvetovanj o položaju, ki je nastal po prijavi JRZ notranjemu ministru in po objavi programa in pravil nove stranke. Ta važen čin je v našem političnem življenju docela razbistril situacijo ter postavil vse stvari na svoje pravo mesto.

Po izjavi uglednega prvaka JRZ, ki jo je »Slovenec« že objavil, ima nova stranka tudi nalogo, da služi kot podlaga za končni narodni sporazum, ki je naši državi tako zelo potreben. Radi tega so stranko ustanovile in ji dale temelje tri bivše politične stranke ter k temu delu niso bile povabljene razne skupnice disidentov nekaterih bivših političnih strank, ki tvorijo takozvano združeno opozicijo, to pa samo radi tega, da se ne bi oviralo delo na končnem narodnem sporazumevanju. S tem pa nikakor ni bilo rečeno, da imajo pristop v stranko samo pristajali treh omenjenih bivših političnih strank. Ravno obratno. Izrečno je bilo poudarjeno z merodajne strani, da bo v novo

stranko lahko vstopil vsak pošten državljani, ki bo sprejel program in pravila nove stranke, ki nudijo vsakemu državljanu dovolj široko polje za delo na političnem, kulturnem in gospodarskem polju za dobro kralja in domovine. JRZ bo, kot je to že iz programa in pravil razvidno, čisto ljudska in svobodoljubna stranka, v katero bodo vstopili svobodni državljani čisto po svojem notranjem prepričanju in ne na povelje okrajnih glavarjev in policijskih organov, kakor je bil to slučaj pri ustanavljanju JRKD, ko so bili oni, ki v to stranko niso hoteli vstopiti, proglašeni za protidržavne elemente, zapostavljeni in izpostavljeni šikanam oblasti.

Intrige užaljenega Preke

Pravila in program nove stranke proučuje sedaj notranji minister ter ugotavlja, če izpolnjujejo določila sedaj veljavnega zakona o društvih, shodih in posvetih. Ker organiziranje stranke uradno še ni dovoljeno, zato akcijski odbor štirih, kateremu je poverjeno organiziranje stranke, še ni mogel dati ter tudi še ni dal nobenih tozadevnih navodil. Iz istih razlogov akcijski odbor JRZ še tudi ni nikogar, še nobene skupine povabil za vstop v stranko. Zato vsebuje komunikacije udeležencev na konferenci, ki jo je sklical minister za socialno politiko in narodno zdravje v ostavki g. Nikole Preke, neresnice, ko pravi, da je bilo sklenjeno, da se odkloni poziv za vstop v stranko. Takega poziva, kakor rečeno, g. Preka kakor tudi še nihče drugi ni prejel.

Tukajšnji politični krogi še danes na razne načine komentirajo sklep bivšega Narodnega kluba ter predvsem sklicatelja te konference in izjavljajo, da je na vsej stvari čudno samo to, da sedaj g. Preka kar naenkrat ne more stopiti pred novo politično stranko, ki se naslanja na široke

plasti naroda ter uživa tudi polno zaupanje pristavev treh bivših močnih političnih strank in ima skozinsko svobodoljubni program, ko je pa svojčas pripadal JRKD odnosno JNS, ki je bila vse preje kot ljudska in svobodoljubna stranka. Zato si ta korak g. Preke tukajšnji politični krogi razlagajo na ta način, da je v tem slučaju prišlo do izraza užaljeno samoljubje.

Po sklepu, ki so ga g. Preka in tovariši sprejeli, da ne bodo vstopili v JRZ, je hotel g. Preka napraviti še korak dalje ter ustanoviti svoj poslanski klub v narodni skupščini, ki naj bi protivladni zavzel neprijazno stališče. Ta poskus pa se je g. Preki popolnoma izjalovil. Na večerajšnji seji nekaterih poslancev in senatorjev v prostorih bivšega Narodnega kluba v senatu se je namreč večina udeležencev izjavila proti ustanovitvi takega kluba, ker da so že vsi člani poslanskega kluba vladne večine ter zato ni prav nobene potrebe, da bi si ustanavljali nekaj posebnih klubov.

Vladni klub trden

Približno isto velja za konferenco disidentov bivše demokratske stranke ter za njenega sklicatelja. Pravo sliko razpoloženja na tej konferenci je podal prosvetni minister g. Dobrovoje Stošević v svoji večerajšnji izjavi časnikarjem. Sklepi tako konference Nikole Preke kakor tudi disidentov bivše demokratske stranke ne bodo imeli na delovanje kluba vladne večine v narodni skupščini nobenega večjega vpliva, ker bo sklicateljem teh konference, ki so se izjavili proti vstopu v JRZ, sledilo samo neznatno število poslancev iz kluba vladne večine.

Belgrad, 23. avg. m. Trgovinski minister dr. Vrbanić je danes časnikarjem izjavil: V stranko JRZ nisem vstopil ter tudi nisem v ostavki.

Iz delovanja JNS nacionalne fronte

Kam je šla ta milijarda?

Strahotna odkritja o načinu, kako so šarili z našimi državnimi železnicami JNS režimi

O delovanju »JNS nacionalne fronte« smo sprejeli od verodostojne strani sledeče zanimive in seveda dokaj priporočilne informacije:

Iz Belgrada v Ljubljano - 6 Din

Za volilni shod, ki ga je priredil v Ljubljani pred petomajskimi volitvami g. Bogoljub Jevtić ob sodelovanju svojih dravskih sodelavcev gg. dr. Marušića in Puclja, je stala železniška vozna karta za udeležence iz Belgrada v Ljubljano in nazaj vsega SEST Din.

Jevtić-Marušićev shod v Ljubljani plačal železnicam - 3000 Din

Za ves železniški promet, organiziran za prevažanje udeležencev istega JNS volilnega shoda na Kongresnem trgu v Ljubljani, je železniška uprava prejela — TRI TISOČ DINARJEV. Če računamo, da je bilo takrat na shodu 5000 poslušalcev, je ta vsota že smešna, če pa računamo, kot so takrat javljali Jevtić-Marušićevi listi, da jih je bilo 30.000, postaja stvar za železnice še toliko lepša.

Uzunovićev niški shod dolguje železnicam še 7 milijonov

Za veliki niški shod, ki ga je sklical takratni predsednik JNS vlade Nikola Uzunović ob sodelovanju generalnega tajnika JNS stranke dr. Kramerja in na katerega so vozili posebni vlaki iz vseh delov države, je ostalo pri železniški upravi nepokritih — SEDEM MILIJONOV DIN, ki jih železniška uprava dozdaj še ni mogla iztirjati od JNS stranke.

Krvice na odgovor

Težko bo kedaj točno ugotoviti ogromno škodo, ki jo je utrpela država vsled proslulih diktatorskih režimov. Da so na primer naše železnice padle na svojih dohodkih od dr. Koršičevega ministrovanja v prometnem ministru od leta 1929 pa do konca Jevtićevega režima za eno celo milijardo dinarjev, to ni nikaka posledica svetovne gospodarske krize, marveč v pretežni meri posledica gospodarstva, kakor je razvidno iz zgoraj priloženih primerov. To dokazujejo dejstva, da je generalni sekretarji bivše jugosl. nac. stranke naročali vlake za niški shod in da ti vlaki še do danes niso plačani, čeprav je tedanji minister prometa dal največje vozne ugodnosti stranki za te vlake.

Ugotovljeno je dalje, da so imeli množične izredne vozne ugodnosti, ki gredo daleč izpod režijske cene, katere uživajo n. pr. železničarji, tisoči, ki so organizirali po državi zloglasni »pošči«.

Zato ni čisto nič čudnega, ako so padle naše železnice vsled take prakse v tako težak finančni položaj. Radi tega žalostnega rezultata gospodarjenja pod diktatorskimi režimi je bila

v belgrajski krogih z indignacijo sprejeta vest o ponudbi »sodelovanja«, ki jo je stavil dr. Marušić za sprejem v jugosl. rad. zajednico. Prav tako odklanja javno mnenje vsako kombinacijo z drugimi več ali manj vodljivimi ljudmi iz okolice Jevtića, dr. Kramerja in Uzunovića. Med najširšimi srbskimi sloji, ki popolnoma zaupajo Stojadinovićevo vladi, vlada trdno prepričanje,

V senci abesinskega spora

Rim predlaga Berlinu

prijateljsko nenapadno pogodbo za dobo 10 let

Berlin, 23. avg. TG. Vaš dopisnik je zvedel od verodostojnega mesta, da je novi italijanski poslanik Attolico ob svojem prihodu v Berlin izročil državnemu kancelarju Hitlerju aide — memoire (spomenico), v kateri italijanska vlada sprašuje, če bi bila nemška vlada voljna skleniti z Italijo pakt o nenapadanju in to z ozirom na dejstvo, da je Nemčija izrazila svoje obžalovanje, da se ne more udeležiti skupnega podonavskega pakta. Italijanska vlada vprašuje predvsem, če bi pakt o nenapadanju ne mogel dobiti isto obliko, kot jo ima poljsko-nemški. Doba pakta bi bila deset let. Obe državi, Italija in Nemčija, bi v tem nenapadnem paktu izjavili, da se ne bosta vmešavali v notranje razmere v Avstriji, ki naj ostane politično neodvisna in da bi vmešavanje ene ali druge države — podpisnice v vprašanje avstrijske neodvisnosti bilo istovestno z napadom in bi se moral v tem primeru uveljaviti postopek, predviden v predloženem paktu. Nadaljših informacij o italijanskem predlogu ni mogoče dobiti. Tudi na nemški strani vlada velika tišina. V kolikor je prišlo v javnost, je nemška vlada zaenkrat italijanske pobude sprejela z veliko rezerviranostjo.

„Affari Esteri“ ugasnejo

München, 23. avg. b. »Münchener Neueste Nachrichten« poročajo iz Rima, da so dnevi znane zunanje politične revije »Affari Esteri«, ki je vsa zadnja leta veljala kot uradni izraz Mussolinijeve zunanje politike, prilično štetli. V zadnji številki namreč je revija izdala članek o abesinskem sporu, v katerem izraža upanje, da se bodo velesile med seboj sporazumele na podlagi abesinske pogodbe iz leta 1906. Ta članek ni ugaljal v znanjem ministrstvu, ki je želelo, da italijanski tisk izraža neuklonljivo voljo Italije, da samostojno doseže vse v Abesiniji postavljene cilje. Izšlo je uradno poročilo zunanjega ministrstva, ki pravi, da »Affari Esteri« ne izražajo uradno mnenja italijanske vlade, ampak samo mnenje sodelavcev revije. To pomeni, pravi monakovski list, da bo morala revija vsaj v sedanjih obliki in s sedanjimi uredniki prenehati. Monakovski list pristavlja, da nikdo za

da se bo od onih, ki so krivi takega gospodarstva z našimi železnicami, čim bo zbran ves material, zahteval strog odgovor.

Zanimiva - poučna polemika

Bivša železniška ministra Andra Stanić in Lazar Radičević v »Politiki« nadaljujeta svojo polemiko, ki se nanaša na to, da je po trditvi Stanića bivši JNS minister Radičević oddal železniška dela v južni Srbiji in Dalmaciji francoskima podjetjema Batignoles in Bevier ter družtvu Lid, ki ga je bil po trditvi Stanića JNS minister Lazar Radičević sam omoval in katera podjetja so po trditvi bivšega ministra Stanića imela bajeslovne dobičke na škodo države. Ta polemika meče kaj čudno luč na razmere, ki so vladale v železniškem ministru pod prejšnjimi JNS režimi.

Zagonetne atere

Berlin, 23. avg. c. V Berlinu je izbruhnila misteriozna afera. Iz nemškega zunanjega ministrstva je izginil visok diplomatski uradnik, ki ga je protokolni oddelek že dolgo časa nadzirjal. Izginoli uradnik je bil član visoke nemške aristokracije, bil pa je baje v zvezi z levim krilom narodne socialistične stranke, ki je zopet zelo nezadovoljno in pripravlja nov upor.

Berlin, 23. avg. c. Dr. Schacht misli prihodnje dni odpotovati v Anglijo, kjer bo priredil predavalno turnejo po glavnih gospodarskih in industrijskih centrih Anglije. Obenem bo iskal možnosti za kakšno angleško posojilo Nemčiji, ki je že zelo na kraju s svojimi rezervami.

Japonci hoteli pognati v zrak singapurske trdnjave

Singapore, 23. avg. b. Pri raciji je tukajšnja policija v nekem japonskem poslopu odkrila veliko zalogo dinamita, s katerim bi se lahko pognale v zrak vse trdnjave okoli Singaporea. Gre za 200 škotel dinamita in okoli 100 škotel vžigalcev. Vse je bilo skrbno spravljeno v tej hiši. Japonci delavci so vrečo z dinamitom vrgli takorekoč pred noge policiji. Policija je takoj aretirala vse osebe v dotičnem poslopu in zaplenila nevarno količino dinamita. Kakor se je dognalo, izvira ta dinamit iz arsenala neke tuje države. (Bržkone je mišljena Japonska, op. uredn.)

Dunajska vremenska napoved. Od zapada sem se bliža zvečanje oblačnosti in hladnejši val. Vendar pa bo jutri še nekoliko topleje. Možne so že krajevne nevihte.

Moskva bo sprostila svojo armado prevratnikov

Kongres Kominterne zaključen

Svetovni komunizem dobi novo masko, a cilj ostane: svetovna revolucija

Dimitrov.

nov pomočnik in generalni tajnik kot odbornik na naslednji: Zdanov, Manuilski, Ježev, Nemea Pieck in Thälmann, Italijan Ercoli, Francozi Cachin-Marty-Florin, Madjar Rakosi, Avstrijec Karl Hermann in dr.

Pohvale ... graje ...

Poročilo odbora za mandate je bilo v toliko zanimivo, ker je podalo nekaj števil o članstvu mednarodne komunistične organizacije. Poročevalec je dejal, da se je kongres Kominterne udeležilo 510 delegatov, ki jih je poslalo 57 sekcij (sekcija pomeni osrednjo komunistično organizacijo v vsaki državi). Kominterni ima sicer vsega skupaj 70 sekcij, toda

Riga, 23. avg. b. V sredo zvečer je bil zaključen kongres Kominterne. Na dnevnem redu je bila izvolitev novega izvršnega odbora Kominterne, poročilo odbora za mandate in zaključna beseda Dimitrova novega krmarja Kominterne in najbolj zvestega Staljinovega tovariša, kot tega revolucionarja imenuje uradno poročilo TASS.

V izvršni odbor Kominterne so bili poleg Staljina, ljubljene vodilja mednarodnega proletariata, ki istane njen predsednik, izvoljeni Dimitrov, kot Staljinov pomočnik in generalni tajnik kot odbornik na naslednji: Zdanov, Manuilski, Ježev, Nemea Pieck in Thälmann, Italijan Ercoli, Francozi Cachin-Marty-Florin, Madjar Rakosi, Avstrijec Karl Hermann in dr.

19 med njimi so samo »simpatizirajoče sekcije« in niso polnopravne članice. Na novo je kongres Kominterne sprejel v svojo organizacijo sledeče sekcije: Indokitaj, Filipine, Peru, Kolumbijo, Portorico, Kostariko in Venezuelo. Prošnje komunistov iz Paname, Ecuadora in Haitija niso bile uslišane. Pohvalo so sprejeli avstrijska, španska, francoska in kitajska sekcija. Grajana je bilo delovanje madjarske, angleške, irske, belgijske in italijanske sekcije.

Koliko članstva ima Kominterni, ali več ropotanja, kot je resnica

Poročilo odbora za mandate navaja, da je število v Kominterni včlanjenih oseb 1. 1928, ko se je sestel zadnji kongres, znašalo 1.700.000. Danes, po 7 letih se je število dvignilo na 3.100.000. Od teh jih je v sovjetski Rusiji 2.400.000, izven sovjetske Rusije jih je po vsem svetu samo 758.000 (1. 1928 jih je bilo 450.000). Mladinske komunistične organizacije štejejo s sovjet. člani vred 3.700.000, tako da znaša število vseh starih in mladih članov Komunistične internacionale okroglo 6.800.000 (Sovjetska Rusija ima sama 148.000.000 prebivalcev).

Kongres je na to vzel na znanje poročila odbornikov, ki so na kongresu poročali. Razun poročila Dimitrova, ki so ga ob velikašnem navdušenju sprejeli enodušno, nobeno od drugih poročil ni priložilo brez raa skozi vrhovno oceno. Posebno poročilo Nemea Piecka je bilo po Staljinovem nalogu temeljito spremenjeno in njegove resolucije skoraj vse ovržene.

Dimitrov zaključuje

V nasprotju s prejšnjimi kongresi je sedanjí opustil sestavo splosne kongresne resolucije (očividci pravijo, da bi za njo, če bi bila po Staljinovem diktatu, ne dobili večine glasov 510 navzočih delegatov...). Za to pa so kongresisti imeli za nagrado priliko se enkrat poslušati Dimitrova, ki je vse sprožene ideje zajel v zaključni govor, v katerem je naglasil, da se je na 7. kongresu Kominterne

terne hstvarila enotna fronta zmagojučega socializma v sovjetski Rusiji in v kapitalističnih državah. Kongres je nadalje izdal povelja »za splošno mobilizacijo socialističnih bojnikov po vsem svetu, ki bodo postavili svetovno proletar. fronto proti kapitalizmu v vseh oblikah. Končno je kongres Kominterne »omogočil tudi mnogo večjo gibčnost v taktiki Kominterne, ker se bodo odselej komunistični bojniki lahko prilagodili danim razmeram v posrednih državah ali danemu trenutnemu mednarodnemu položaju, ter si bodo smeli v boju za cilje Kominterne, ki ostanejo vedno isti in nikoli spremenjeni, iskati trenutnih zaveznikov med onimi strujami, ki se nahajajo v boju proti silam, ki so obenem tudi sovražnice komunizma. Kongres Kominterne »je napravil največjo uslugo velikemu cilju svetovne revolucije, ker je zbral pod svoj prapor vse one sile, ki bodo posredno ali neposredno pripomogle k svetovni proletarski revoluciji«. Dimitrov je zaključil svoj govor s pozivom, da pošlita komunistično elito med svetovne ljudske mase, oboroženo z vero v ideal svetovnega prevrata, oboroženo tudi z gesli, kako na frontah, kamor bodo postavljeni, po svojih močeh prispevajo, da pride čim prej dan, ki ga vsak komunist želi, ko bo sedanjí družabni red porusen v dimu svetovne revolucije in bodo proletarske mase gradile novo bodočnost po zgledu sovjetske Rusije.

Ob eni uri zjutraj so delegati zapustili kongres. Gostiteljska služba, to so posebni agenti GPU, ki so imeli nalogo, da gostom napravijo bivanje v Moskvi čim bolj prijetno, je poskrbela, da se bodo sedaj odcepili na izlete po Rusiji, nakar se vrnejo nazaj v svoje sekcije.

(O tem vratolomnem moskovskem zborovanju mednarodnih prevratnikov, ki je zopet dokazalo, da sta sovjetska vlada in Kominterni eno in isto in koliko je treba dati na prijateljske pogodbe s sovjetsko Rusijo, ki so v resnici prijateljske pogodbe s prevratniško Kominterno, bomo spregovorili še načelno besedo. — Opomba ured.)

Šah v Varšavi

Iz šestega kola je končalo Švedska:Argentinl. 3½:½, Madjarska:Italija 3½:½, Čehoslovaška:Francija 3:1, Anglija:Latvija 3:1, Finska:Avstrija 2½:1½ in Danska:Litva 2:2. Sedmo kolo je po nadaljevanju končalo: Finska:Argentinl. 2½:1½, Litva:Avstrija 2:2, Estonka:Danska 3½:½, Poljska:Palestina 3:1, Jugoslavija:Romunija 3:1 (dr. Vidmar je v prekinjeni partiji s Silbermannom zmagal). Anglija:Švica 2:2, Čehoslovaška:Latvija 2:2, USA:Francija 3:1 in Madjarska:Irsko 3:1. Iz prejšnjih kol je končal match Čehoslovaška:Italija 3:1. Osmo kolo: Argentinl. Italija 3½:½, Švedska:Irsko 3½:½, Madjarska:Francija 2½:1½, USA:Latvija 2½:1½, Čehoslovaška:Irsko 3½:½, Jugoslavija:Anglija 2½:1½, Poljska:Romunija 2:2, Danska:Palestina 2:2 in Avstrija: Estonka 2:2. Položaj se je po osmem kolu spremenil nekoliko v slabšo za Jugoslavijo, ki se pa še kljub temu drži na površju.

Stanje po osmem kolu: vodijo Švedi 24 pred. Poljsko 21, Čehoslovaško, Jugoslavijo in USA 20½, sledi Madjarska 20, Avstrija 18½, Anglija in Estonka 17½, Argentinl. 16½, Finska 16 (1), Latvija 16, Litva 15½ (1), Palestina 15½, Francija 15, Romunija 13½, Danska 11½, Italija 7½, Švica 7 in Irsko 5. V devetem kolu nastopi Jugoslavija proti Čehoslovaški. Dr. Vidmar igra s Flohrom, Pire z Opočenskim, Trifunović z dr. Treybalom in König s Pelikanom.

Varšava, 23. avgusta. b. Po 9. kolu šahovske olimpijade še vedno vodi Švedska. Stanje sledi: Švedska 26 (2), Združene ameriške države 23 (1), Poljska 22½ (2 remis), Jugoslavija 22½, Čehoslovaška 22½, Madjarska 22 (1). Izgledi Jugoslavije za končni plasman so odvisni predvsem od razpoloženja Vasje Pirca, ki je zbolel. Zadnje igre je Jugoslavija igrala takole: za Litvo, Estonko, Palestino in Romunijo vse s 3:1 za Jugoslavijo, z Britanijo

Kongres JUJ

Sarajevo, 23. avg. b. V nadaljevanju kongresa je bila prečitana danes deklaracija, v kateri se pravi, da mora v učiteljskem društvu biti zagotovljena popolna enakopravnost, svoboda vesti in mišljenja vsakemu članu. Po načelih stanovske demokracije se bodo vpoštevali predlogi manjšine, ki bodo predloženi potom organizacije. Dalje se poudarja, da si mora biti vsak učitelj svesten tega, da je potrebno, da obstoja samo ena organizacija Jugoslovanskega učiteljskega združenja. Jugoslovansko učiteljsko združenje smatra vsled tega vsako drugo stanovsko učiteljsko organizacijo za odveč. Za nacionalno se mora smatrati vsako delo, ki gradi jugoslovansko narodno državo. Od bodoče demokracije se zahteva popolna zaščita in vpoštevanje državljanških pravic in svobode učiteljev. Strokovno organiziranje učiteljev je potrebno. V deklaraciji se dalje zahteva 8 letno obvezno šolanje. Izkoriščanje otrok za fizično delo se mora prepovedati. Zahteva se akademski izobraževalni učitelji, pedagoška neodvisnost, demokracizacija in avtonomija šolstva in zahtevajo se predstavniki učiteljev v vseh zakonodajnih avtonomnih telesih. Kongres se nadaljuje. Stipendije za otroke

Stipendije za otroke nameščencev fin. kontrole

Belgrad, 23. avgusta. AA. Finančni minister je izdal odlok da se iz fonda finančne kontrole podeli več stipendij in podpora za obiskovanje šol in izučitev obrti zakonitih otrok aktivnih, upokojenih ali že rajnih nameščencev finančne kontrole. Oni, ki žele dobiti stipendijo ali podporo za svojega otroka, morajo dokazati, da so vesno in zanesljivo služili in da so po razmerah svoje družine in drugih okoliščinah res vredni, da se jim olajša skrb za vzgojo otrok. Prednost pri stipendijah in podporah imajo otroci in sirote nameščencev, ki so umrli zaradi ran ali bolezni, ki so si jih nakopali v službi, dalje otroci in sirote nameščencev upokojenih zaradi nesposobnosti zaradi ran ali bolezni, otroci brez staršev ali takšni otroci brez očet, katerih mati je izgubila pravico do pokojnine, ker se je prej poročila, itd. Stipendije se bodo podeljevale samo za obiskovanje šol v kraljevini Jugoslaviji.

Osebnosti

Belgrad, 23. avgusta. Premeščen je za višjega veterinarskega pristava k sreskemu načelniku v Logatcu Milan Rajsp, dosedaj v Varaždinu.

Belgrad, 23. avg. m. Prestavljeni so sledeči policijski stražniki: Milan Grbič, Peter Junušić, Laza Lačmanović iz Ljubljane, in Gašper Crvelić iz Maribora v Ptuj; Mihael Kotnik, Franc Sečur, Jože Rastresen in Duša Janez iz Solite v Ljubljano.

Belgrad, 23. avg. m. Napredoval je v 3. II. Karol Klenovšek, sodnik apelacijskega sodišča v Ljubljani.

Belgrad, 23. avg. m. Za dnevičarsko zvanjenico pri podružnici Po ne hranilnice v Zagrebu je postavljeno a. Margareta Sošterić od Sv. Vida pri Ptuj.

Belgrajske vesti

Belgrad, 23. avg. m. Minister za trgovino in industrijo dr. Vrbanić je podelil društvu za varstvo valjenecv podporo 5000 Din, katoliškemu društvu rokodelskih pomočnikov pa podporo 3000 Din.

Zagreb, 23. avg. b. Italijanski nogometni sodnik Scanzoni bo sodil v nedeljo tekmo Concordia: Jugoslavija.

Kulturni boj v Nemčiji Proti jezuitom

Praga, 23. avg. b. Tukajšnja »Egerländer« objavljajo zanimiv dopis iz Berlina, v katerem objavljajo tudi tajan zapis bavarske države policije, ki se v prevodu glasi tako-le:

München, 23. aprila 1935. — Policijska B No 18173/35 — 1 IB — Vsem okrajnim glavarstvom. STROGO POVERLJIVO — V predmet: ohranba pred jezuiti in nadzorstvo nad katoliškim tiskom.

Jezuitje skušajo razvijati na Bavarskem široko zasnovano in do podrobnosti izdelano akcijo za izpodkopavanje tretjega cesarstva in za omalovečevanje njenih fuhrerjev. V raznih predavanjih, ki imajo videz znanstvenih govorov, kritizirajo svetovnonadzorne osnove narodnega socializma. Njihova kritika pa ni nič drugega, kakor navadna prikrita hujskarija. Vsa predavanja so tako dvomno sestavljena, da na noben način ni mogoče izzvati proti-predavateljem sodnijskega postopka. Naročamo vam, da posvečate nastopanju jezuitov večjo pozornost, ker jim je treba njihovo razruševalno delovanje na Bavarskem onemogočiti in zagreniti. Vsako javno predavanje je treba strogo nadzirati. Vporabiti morate najostreje merilo. Ako opazite v njihovih izjavah kakšne opombe, ki se vam zdijo državni škodljive, pošljite predavatelja takoj v koncentracijski tabor. O znanju jezuitov po državi morate sproti poročati Na 30. vsakega meseca pa moramo imeti v rokah vsako ovadbo.

Posebno pozornost je treba posvetiti tudi katoliškemu tisku. Pod nadzorstvo spušajo tudi razne prodajalne pri romarskih cerkvah, v cerkvenih vezah, na kolodvorih itd. Naročamo vam, da strogo nadzorujete izdajanje novih knjig in katoliških ljudskih spisov in letakov. Posebno je treba paziti na brošure pod naslovom »Katoliški ljudski spisi o dnevnih vprašanjih«, založništvo Saarbrücker Druckeri, nadalje na serijo spisov »Jasni pojmi iz založništva« dr. Heinricha Krone v Berlina, na serijo »Veri v obrambo« iz založništva Graphische Kunstanstalt v Monakovem in končno na spise »Čerlev v razdobju časa, ki izhaja v založništvu Bachem v Kölnu. Ako opazite protipravnice tendence, zaplenite. Ako dvomite, vpošljite tri izvode nam v oceno. Opozorjamo vas, da pričakujemo od vas v tem pogledu večje agiliteti.

Predstojeca okrožnica je strogo poverljiva, ne zato, ker bi se bal odgovornosti, ampak, ker sovražniki ne sme dobiti v roke propagandnega materiala proti nam. Oblasti se opozarjajo, da bodo pri vseh svojih postopkih v označenem smislu proti katolištvu našli vodno zastono.

Priprave za vojno v Afriki

Od 15-70 leta vse pod orožjem

Addis-Abeba, 23. avg. AA. Abesinska vojska je dobila nalog, da mora biti za vsak primer pripravljena. Zato morajo biti vsi mladeniči in moške od 15. do 70. leta v pripravljenosti. V poučenih krogih naglašajo, da to ne pomeni mobilizacije abesinskih čet, kar nastopi splošna mobilizacija v Abesiniji šele tedaj, ko abesinski cesar zapusti prestolnico na svojem belem in prevzame poveljstvo nad četami.

Cesar prireja bankete

Addis-Abeba, 23. avg. AA. Cesar Haile Selassije je včeraj o priliki vnebohoda po koptski pravoslavni veroizpovedi priredil svečan banket. Udeležilo se ga je več ko 10.000 uradnih osebnosti, visokih uradnikov in veleposlanstvenikov.

Shlepi angleške vlade

London, 23. avg. b. Ker e včerajšnjih sklepov angleške vlade ni bil izdan uradni komunik, je ves jutranji tisk navezan predvsem na pol-uradne izjave in na lastne informacije, iz katerih predvsem izhaja, da je angleška vlada sklenila usmeriti svoje delovanje v dve smeri: 1. da v ozkem sodelovanju s Francijo nadaljuje diplomatska pogajanja z Italijo; 2. da ostane zvesta Zvezi narodov in da za vsako ceno izpolni svoje obveznosti do pakta ZN, in tudi do obstoječih pogodb. Seveda se iz časopisnih informacij ne more videti, v koliko je Anglija pripravljena mobilizirati ZN za kolektivno akcijo proti Italiji in kako bi ta akcija lahko izgledala. Nobenega dvoma ni, da se je to vprašanje na včerajšnji seji angleške vlade temeljito pretreslo, čeprav se o tem molči, ker angleška vlada ne po nepotrebnem razburja Italije. Že tudi sam sklep, da ostane dosedanja prepoved izvoza orožja v Abesinijo v veljavi, jasno dokazuje željo Anglije, da abesinsko-italijanski spor po možnosti reši mirnim putem.

London, 23. avg. b. Dopisnik »United Pressa« je zvedel od neke zelo ugledne angleške osebnosti, da je bilo včeraj na seji ministrskega sveta soglasno ugotovljeno dejstvo, da politični razvoj zadnjih dni, in

vsled tega tudi vprašanje italijanske ekspanzije v Abesiniji resno ogroža varnost in integralnost britanskih kolonij. Radi tega se lahko pričakujejo obširni varnostni ukrepi od strani angleške vlade v svrhu zaščite britanskega imperija na kopnem, na morju in v zraku.

Angleško brodovje pripravljeno

London, 23. avg. AA. Semkaj so prispele vesti iz Lavalette na Malti, da vse enote britanskega sredozemskega brodovja nakladajo premog in strelivo za križarjenje konec meseca. Datum tega križarjenja še ni točno določen.

V tukajšnjih pomorskih krogih pravijo, da je to križarjenje britanskega sredozemskega brodovja normalen program poletnih pomorskih vaj.

Na Malti ...

Rim, 23. avg. c. Na otoku Malti je danes angleška policija razdelila med prebivalstvo brošure o tem, kako se naj branijo pred plini v slučaju letalskega napada.

Italija odgovarja Londonu

Rim, 23. avg. b. Italijanski tisk komentira sklepe britanske vlade in jih smatra za usodepolne vsled tega, ker ni nič več izgledov, da bi do 4. sept. s pogajanj, ki bi se vršila rednim diplomatskim putem, prišlo do zaključkov, ki bi zadovoljili Italijo. Anglija s svojimi sklopi in s svojim stališčem neče preprečiti majhnega požara v Afriki, ampak bo dopustila veliko eksplozijo, ki bo zažgala ves svet. Zaporu Šueškega prekopa bi bila nevdolžna kršitev konvencije iz leta 1878, ki je še vedno veljavna. Odločno je treba poudariti, da bi vsaka sankcija proti Italiji pomenila vojno. Oni britanski krogi, ki zahtevajo, da se proti Italiji storijo sankcije, očitno podpešujejo vojno. Vojna pa bo prenešana iz Afrike v Evropo in nato v ves svet. Italijanski tisk končuje svoje komentarje z izjavo, da to ni grožnja, kar je sedaj povedala Italija, temveč samo odgovor na grožnjo, ki prihajajo s tuje strani.

Domači odmevi

Tudi Hrvati pozdravljajo JRZ

Iz Belgrada se poroča: »Politično življenje se vedno bolj razgibljuje. V Belgradu se nahaja že veliko število poslancev in senatorjev. Od njih se izve, da je prijava Jugoslovanske radikalne zajednice bila sprejeta v celi državi z velikim odobravanjem in največimi simpatijami. Prijavo JRZ ne pozdravljajo samo pristaši treh bivših strank, ampak jo spremlja s simpatijami tudi velik del opozicije. Ljudstvo se z navdušenjem vpišuje v stranke. Stranka dela popolnoma neodvisno od vlade in se organizira marljivo, a tibo, ker je bilo sklenjeno, da se za enkrat ne prirejejo shodi in manifestacije, ker to ni potrebno. Vlada sama je tolerantna napram vsakomu in se zaradi nje lahko prirejejo sestanki in shodi, če so prijavljeni.

S posebnim zadovoljstvom se v Belgradu podružnje dejstvo, da je prijava JRZ tudi v hrvatskem delu našega naroda bila sprejeta z velikimi simpatijami in da se tudi tam vršijo velike priprave, razgovori in dogovori, tako od strani bivših politikov, kakor tudi od strani simpatizerjev, ki so doslej stali na strani, da bi se tudi na Hrvatskem organizirala močna JRZ. Navdušenje za JRZ tudi na Hrvatskem od dne do dne raste.

Prijava JRZ je ustvarila novo ugodno ozračje v našem političnem življenju, ki se vedno bolj pomiruje in utiruje. Opozicija pozdravlja JRZ ra-

di tega, ker bo sedaj tudi njej omogočeno, da se organizira. Tudi okoliša dr. Mačka je, kakor se more sklepati, zadovoljna, ker se je začelo normalno politično življenje in delovanje in je nehala prejšnja nejasnost.

Kar se stališča HSS samega tiče, je slejkoprej neznano. Ve se samo to, da so se Mačkovi poslanci začeli živahno gibati in da imajo številne konference in shode.

Davidovičevi prijatelji

trdijo, da se bo konec tega meseca zbrala v Belgradu seja akcijskega odbora združene opozicije, kojega člani so Milan Grol in Božidar Vlahić od strani demokratov, Vilder in Šutej od strani radikalne demokratske koalicije ter Milan Gavrilović in Jovan Zdravković od strani zemljoradnikov.

Mačkovi pa trdijo, da so to vesti, katere se njih ne tičejo, tako da človek ne ve, pri čem da je. Govori se tudi, da se bodo Davidovič, Maček in Jovanovič sestali po imenovanju konferenci v Zagrebu, da pa Maček slejkoprej odklanja oblikovanje kakšne skupne stranke.

*

Belgrad, 23. avg. m. Da i se je vrnil v Belgrad predsednik mini strškega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović v spremstvu kabinetskega šefa Protica

Konferenca školov

Berlin, 23. avgusta. AA. Včeraj se je končala konferenca nemških školov v Fuldi. O sklepih konferencie niso mogli ničesar doznati, prav tako tudi ne o skupnem pastirskem pismu, ki ga bodo te dni prečitali v vseh nemških cerkvah.

Socialni vzgojitelji zborujejo

V Ljubljani so se sestali učitelji delectne mladine - Važna vprašanja o slepih, gluhomemih in pokvarjenih otrokih

Ljubljana, 23. avgusta. Defektna deca, to so tisti otroci, ki zaradi raznih telesnih napak ali izredno slabe nadarjenosti ne morejo v šoli slediti pouku z istimi možnostmi, kakor pravilno razviti otroci. Predvsem spada v to vrsto gluhomem, slepih in pa duševno zaostala deca, oziroma otroci z drugimi telesnimi in duševnimi hibanji. Za te otroke so osnovana posebna vzgojalšča, oziroma šole, kjer učijo pritrpežljivi učitelji otroke po vse drugačnem načinu in učenem načrtu, kakor normalne otroke. Zadnja leta so si učitelji teh šol in vzgojalšč, ki jih je v naši državi le malo, osnovali posebno društvo, ki je imelo dosedaj že dvakrat svoje zborovanje, in sicer v Belgradu in Zagrebu, tretje pa ga ima sedaj v Ljubljani.

Zborovanje se je pričelo danes ob 10 dopoldne v dvorani gluhomemnice, udeležilo pa se ga je nad 100 specialnih učiteljev iz vse države. Vseh učiteljev na šolah za defektne otroke v državi je okoli 180, torej je bila udeležba prav lepa.

Zbrane učitelje je kot domačin pozdravil upravitelj gluhomemnice g. Grm, nakar je prevzel besedo predsed. združ. insp. Ramatanič iz Zemuna. V toplem govoru se je spominjal pok. kralja Aleksandra, kateremu v pokojnega kralja Aleksandra, kateremu v čast so odredili pet minut molka. Stojte so zborovalci počastili pokojnega kralja, ob koncu pa mu zaklicali »Slava!« Zborovalci so nato vzkliknili novemu kralju Petru II. Sprejeti sta bili udanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu-naměstniku Pavlu, pozdravna brzojavka pa ministrom za prosveto, pravosodje, narodno zdravje in socialno politiko. Istočasno zboruje v Sarajevu tudi Jug. učiteljsko združenje ter je ljubljansko zborovanje sklenilo poslati brzojavne pozdrave tudi v Sarajevo.

Za tem je pozdravil predsednik Ramatanič odlične predstavnike: zastopnika ministra za soc. pol. dr. Karlina, zastopnika pravosodnega ministra viš. drž. tožila dr. Grassellija, zastopnika prosv. ministra insp. Drnovška, podžupana ljubljanskega prof. Jarca, zastopnika škola dr. Rožmana kanonika Volea, zastopnika univerze prof. dr. Serka in dr. Ozvalda, predsednika profesor-skega društva Grafenauerja, ravnatelja učiteljske šole g. Marolta, zastopnike raznih humanitarnih društev, ki skrbje za defektne otroke, kakor dr. Stesko, dr. Dragaša in Vito Zupančiče. Tople besede je naslovil predsednik na zastopnike dnevnega tiska, povdarjajoč, da tisk ne sme skrbeti samo za senzacije, temveč, da je njegova dolžnost tudi, da seznani najširše plasti naroda z bedo in stanjem najbolj ubogih, to je defektnih otrok. Prečitane so bile razne pozdravne brzojavke in pisma, kakor banovinskega inspektorja dr. Avramoviča, čeških vzgojiteljev, kakor Alojzija Novaka, ravnatelja najstarejše češke gluhomemnice v Smichovu pri Pragi, ki vabi na proslavo 150 letnice v letu 1936. dalje inspektorja Josipa Zemana v Pragi, raznih specialnih vzgojnikov iz Jugoslavije itd.

V svojem predstvenem poročilu je predsednik utemeljeval potrebo strokovnega društva specialnih učiteljev, obenem pa naglašal, da se je razmerje tega društva proti JUU, ki prav sedaj zboruje v Sarajevu, znatno izboljšalo. Obenem se snuje unija vseh jugoslovanskih učiteljskih združenj, tako JUU, meščanskoskolskih učiteljev, učiteljev za defektne deca in morda celo srednješkolskih učiteljev. Pripravlja se meseca oktobra kongres balkanskih pedagogov v Atenah, v letu 1937 pa vseslovanski pedagoški kongres v Belgradu. Ti kongresi ne smejo prehiteti društva učiteljev defektnih učencev.

Z izbranimi besedami, ki so imela stvarna etična, pravna, pedagoška in socialna jedra, sta pozdravila zborovanje višji državni tožilec dr. Grasselli v imenu pravosodnega ministra, in podžupan prof. Jarc v imenu mestne občine. Za njima je v imenu humanitarnih društev pozdravila zborovanje ga. Vita Zupančičeva.

V kratkem predavanju, ki je trajalo komaj 50 minut, se je nato posrečilo univ. prof. dr. Serku v plastičnih, konciznih izjavah zborovalcem neposredno podati pregled telesnih in duševnih motenj, ki povzročajo take defekte, kakor slepota, gluhomemnost, slaboumnost in nedozgovnost, oziroma nezmožnost sprejemanja doznav. Predavatelj je v svojem predavanju ostro razlikoval med duševnimi vzroki teh defektov in med telesnimi motnjami v možganih, oziroma živčevju. Pa tudi med telesnimi vzroki je treba razlikovati med boleznimi na čutilih in med boleznimi v živčevju, oziroma v možganih. Prve so periferne, druge centralne bolezni, ki povzročajo slepoto, gluhomemnost, napake v govoru, v dojemanju itd. H koncu pa je predavatelj naglašal, da so največji reveži med defektnimi ljudmi tisti, ki so od rojstva gluhomemni, ker jim je zaprt neposreden vir pojmovanja: govorna beseda, medtem ko je slepi ljudje lažje naučiti misliti in pojmovati. Prav učitelji gluhomeme deca morajo pokazati največ potrpežljivosti pri vzgoji gluhomemih.

Zborovanje je bilo opoldne prekinjeno ter se je popoldne ob pol štirih nadaljevalo.

Popoldansko zborovanje

Prav tako številno kakor na dopoldanskem zborovanju, je bilo učiteljsvo za defektne deca zbrano na popoldanskem zborovanju, ki se je pričelo ob 4. Podani so bili trije izčrpni in skrbno sestavljeni referati.

Prvi predavatelj, ravnatelj ljub. gluhomemnice g. Grm, je snov o študiju fonetike obdelal z njemu lastno vestnostjo. Njegovo predavanje je dragocena studija, v kateri je nanizala toliko strokovnega znanja, da bi referat zaslužil objavo v strokovnem časopisu. Naj iz njegovega obširnega predavanja posnamemo samo nekaj temeljnih misli.

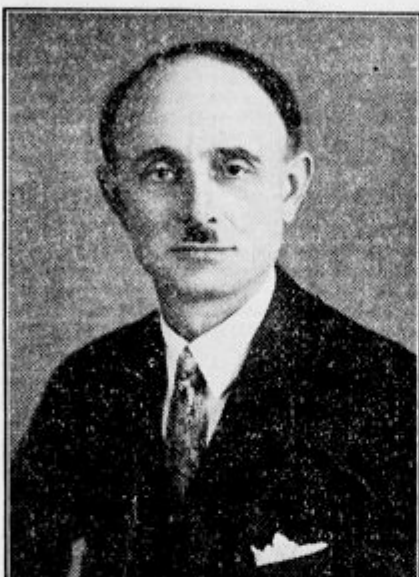
Fonetika nas seznani z govorili in nas uči pravilne izreke, naravne veze glasov in besed, pravih naglasov, lepe in razumevanje olajšujoče modulacije, umerjenega tempa in ustreznega ritma pri izražanju, ekonomične rabe naših najnežnejših organov, da se ohraniti energija in zdrave, načina odpravljanja govornih napak oziroma njih preprečevanja itd. Dokazovati potrebo fonetičnega znanja izobražencu,

posebno pa vzgojiteljem in učiteljem, pač ni potrebno. Fonetike, ki se ukvarja s pravorečjem, se ni v učenem načrtu naših učiteljskih. To gotovo ni prav in bi bilo vsekakor koristno, izpolniti ga še s tem predmetom. Če kdo, mora vedeti učitelj, kako nastane govorjenje, kako in kateri organi pri njem delujejo, kako ne smejo delovati, da ohranimo otroku zdravje in čist ter zvonec glas, da preprečimo kronično hrupavost in preutrujenost govornih organov in iz nje izvirajoče bolezni, da razvijemo govor, ki ga je lepo slišati in da preprečimo napake v izreki, ki se utegnejo kot rastline-samosevke razmnožiti in človeka nadlegovati vse življenje.

Najbolj pa je potrebno znanje fonetike učitelju gluhomemcem, ki ga čaka nadvse težka naloga, gojenec razumeti in jih uvrstiti med govorčice in koristne člane človeške družbe. Brez fonetičnega znanja tudi učitelj slaboumnih otrok ne more prebiti.

Prvi del predavateljevega referata je izzvenel v poudarku, da mora biti fonetika na vidnem mestu načrta za izobraževanje učiteljev gluhomemcev in duševno zaostalih otrok.

Slovo češkega konzula inž. Ševčika

Jutri odhaja na svoje novo službeno mesto v ministrstvu zunanjih zadev v Prago naš dosedanji češkoslovski konzul v Ljubljani g. inž. Josip Ševčík, kateremu je doba, odmenjena konzulom v enem mestu, že potekla. G. konzul je več kot 5 let zastopal svojo državo v naši beli Ljubljani ter z največjo ljubeznijo in poštvalnostjo vzdrževal najtesnejše vezi, ki vežejo naš slovenski narod z bratsko češkoslovsko republiko. Vse naše življenje, tako gospodarsko kakor kulturno, ga je vedno zanimalo in z vso ljubeznijo je obenem s svojo gospo soprogo prisostvoval vsem prireditvam najrazličnejših slovenskih kulturnih organizacij. G. konzul se je v njih tudi aktivno udeleževal, zlasti v Češkoslovsko-jugoslovanski ligi, katere glavno gibal je bil prav on. G. konzul se je izredno uživil v slovenske razmere, v kar ga je usposobila njegova izredna demokratičnost in prijazna domačnost; ohranil je pa tudi vedno objektivno gledanje na naše razmere in stal

vedno ob strani vsem brez razlike, ki so ga potrebovali. Tako je nedvomno postal g. inž. Ševčík najpriljubljenejši zastopnik drugih držav v našem mestu.

Včeraj mu je Jugoslovansko-češkoslovška liga priredila prisrčno odhodnico, katere so se udeležili vsi predstavniki naših oblasti in kulturnih društev v številu nad 150 prijateljev. Tako so se zbrali ob njem g. ban in g. podban, dvorna dama ga. Tavčarjeva, komandant mesta general Nedeljković, g. podžupan prof. Jarc, zastopnik univerze prof. Kral, načelnik banovinskih odsekov ter zastopniki vseh naših društev in našega tiska. Opravičil se je med drugimi nadškof dr. Rožman in drugi. Poslovilni večer je otvoril predsednik lige g. dr. Egon Stare, povdarjajoč izredne zasluge g. konzula za slovensko življenje ter njegovo ljubezen do naših krajev in naših ljudi, ki izvirajo že od tukrat, ko je kot legionarski polkovnik vodil češke legionarje iz Trsta preko Ljubljane v osvobodeno domovino. Od g. konzula so se poslovili med drugimi tudi še v imenu mesta g. prof. Jarc, v imenu univerze prof. Kral, v imenu Ruske Matice prof. Bubnov, v imenu Trgovske zbornice g. Rebek, v imenu lovcev poslane dr. Lovrenčič, zastopniki Zdravniške zbornice, Sokola, kulturnih društev ter ga. Tavčarjeva v imenu ženskih društev, pri katerih je gospa konzulova večkrat predavala. Jugoslovansko-češka liga je g. konzulu poklonila za spomin lepo Klemenčičevo sliko naših planin (Prisank), gospej soprogi pa lepo vezuženo z uvezenimi slovenskimi rožami: nageljnom, rožmarinom in roženkravtom. G. konzul se je v prisrčnih besedah v slovenskem, češkem in ruskem jeziku zahvalil vsem prisotnim in vabil vse v Prago, želeč, da bi nam Češkoslovška bila naš dom tako, kot je bila njemu Slovenija. Ves čas poslovilnega večera je pel slovenski kvintet slovenske narodne pesmi.

Ko sedaj g. konzul odhaja iz Ljubljane, se mu tudi naš list najiskreneje zahvaljuje za vso pozornost, ki jo je nam vedno posvečal ter mu želi na novem visokem mestu, njemu in njegovi gospej, največjega uspeha. G. konzul Ševčík je z nami vedno vzdrževal najpriljubljenejši stike in postali smo taki prijatelji, da nam je slovo od njega zelo težko. Bog blagoslovi i njegovo nadaljnje delo v zvesti službi za bratsko češkoslovsko državo!

3% rentni davek je še v veljavi

Pri razpravi finančnega zakona o dvanajsetinah za leto 1935-36 se je ponovno poluradno razglasilo, da je 3 odstotni rentni davek ob obresti na hranilne vloge pri postni hranilnici, regulativnih hranilnicah in za drugih uklinjen in da se od teh obresti od 1. avgusta 1935 dalje pobira 6 odstotni rentni davek.

Ta poluradna časopisna razglasitev pa nikakor ne more odgovarjati dejstvu, ker finančni zakon v § 25 le odreja, da se prvi in drugi odstavek točke II. čl. 69 zakona o neposrednih davkih črtata in se postavlja namesto tega sledeče besedilo: »Davek na rente, ki se pobira po čl. 70 zakona neposredno po dolžniku, znaša 6 odstotkov, t. j. 6 Din od vsakih 100 Din davčne osnove.«

Ukinjeni prvi in drugi odstavek točke II. cit. člena pa se glasi — v besedilu § 10. zakona z dne 18. II. 1934 Sl. l. 17 iz l. 1934 — nastopno: Prvi: »Davek na rente, ki se pobira po čl. 71 posredno po dolžniku, znaša 6 odstotkov za obresti iz hranilnih vlog in tekočih računov.«

Drugi: »Davek, ki ga plačujejo podjetja iz čl. 71 zakona o neposrednih davkih po točki I tega člena, ni zavezan samoupravnim dokladam.«

Tretji odstavek, ki obravnava 3 odstotni rentni davek navedenih ustanov, je pa ostal netangiran v veljavi.

Vsekakor je mogoče, da je imelo ministristvo za finance pred seboj drugačen vrstni red odstavkov, toda za javnost je edino merodajen oni vrstni red odstavkov, ki ga je donesel zakon z dne 18. II. 1934. Sl. nov. br. 41-X-8. Sl. l. iz l. 1934. Ta zakon je prvotni prvi odstavek nadomestil z dvema odstavkoma. Vseled tega je naravno prvotni drugi odstavek moral postati tretji. Ker pa tretji odstavek ni izpremenjen, mora še nadalje ostati v veljavi 3 odstotni rentni davek ob obresti hranilnih vlog poštne hranilnice, nadalje zadrug, omenjenih v čl. 76, točkah 7 in 8 zakona o neposrednih davkih ter regulativnih hranilnic in uradniških kreditnih zadrug.

Slovenci v Zagrebu Dve uspeli prireditvi

Na praznik Marijinega Vnebovzdetja popoldne nismo imeli večernje pri Sv. Roku, ker je drugi dan žegnanje in je opravil večernice duhovnik od sv. Blaža. To priložilo pa smo porabili Rokovec za obisk groba škofa dr. Antona Mahniča. Ta obisk Mahničevega groba je prišel že v navado, in tako smo se tudi letos v lepem številu zbrali v prekrasni pobočni cerkvi sv. Frančiška Ksaverija, kjer počiva veliki škof Mahnič. Čeprav je nekoliko grozil dež, vendar je bila cerkev polna. Prišlo je tudi mnogo domačinov iz šestih in bližnjih naselij tako, da je cerkev nudila prav pisano sliko. G. Jože je imel kratek nagovor, v katerem je povdaril katoliško načelnost in doslednost, katere glasnik je bil ravno škof Mahnič. Obenem pa naj bi bil škof Mahnič, ki ga je rodila slovenska mati in ki se je kot škof žrtvoval hrvaškemu narodu, trdna vez med slovenskimi in hrvaškimi katoličani. Danes moramo povdarjati to, kar nas veže, ne kar nas razdvaja; in bolji kot nas razdvajajo vsakdanje malenkosti,

preko katerih moramo mirno iti, naš nas drugi notranja vez vere in ljubezni. Pete litanije je ob asistenci opravil msgr. Janko Barle, odpevala pa je vsa cerkev, katero je odločno vodil naš pevski zbor, ki je tu prišel bolj do veljave kot v nizki cerkvi pri sv. Roku. Bilo je res lepo, zato se vodstvu cerkve sv. Fr. Ksaverija še enkrat iskreno zahvaljujemo, da nam je dalo cerkev na razpolago. Razšli smo se s sklepom, da se čez leto dni zopet snidemo ob Mahničev.

Se večjega podjetja pa smo se lotili v nedeljo 18. avgusta, ko smo napravili romanje in izlet v Kostanjevico, da si ogledamo »Benetke« in obiščemo g. Janeza, ki je lani pastiral v Zagrebu. Ves potek našega romanja in izleta je opisan ravno v današnjem »Slovencu« (22. avgusta), zato ga ne bomo ponavljali. Še enkrat pa moramo povedati, da smo bili v Kostanjevici nad vse pričakovanje lepo sprejeti in silno zadovoljni. Zasluga za to gre predvsem kost. prosvetnemu društvu, kateremu čestitamo, da ima

ERASMİK

TOALETNA MILA IN PREPARATI

Vaše zobe boste obvarovali z ERASMİK MILOM IN PASTO ZA ZOBE

Za ugodno britje uporabljajte ERASMİK MILO ZA BRITJE

General kapucinov v Sloveniji

Maribor, 23. avgusta.

Ze parkrat smo imeli priliko čitati v »Slovencu« o prihodu velikega gosta, generala kapucinskega reda. Zadnje dni se mudi v Sloveniji in ko te dni odhaja od nas, se čutimo dolžne posvetiti spominu na njega par vrstic v »Slovencu«.

Da bomo videli, kdo je naš veliki gost: P. general, pod imenom p. Vigilius a Valstagna, je vrhovni predstojnik vsega kapucinskega reda. Izvoljen je bil leta 1932. Pred svojo izvolitvijo je bil član benečanske kapucinske provincije. Svojo višjo izobrazbo si je pridobil na Gregorijanski univerzi v Rimu. Tam je položil doktorat. Pozneje je neutrudno deloval v svoji provinciji kot profesor bogoslovja. Dokaj časa je bil tudi v magisterski službi in si tam pridobil velikih zaslug za odgoj mladih moči v beneški provinciji. Postal je kmalu provincial. Kot velik prijatelj mladine je skušal rešiti vprašanje redovnega naraščanja. V Rovgu je sezidal veliko redovno semenišče, kjer se odgaja sedaj številni redovni naraščaji.

Ni se pa trudil samo v zadevah, ki so striktno redovnega pomena. Tudi znanstveno je ves čas deloval. Postal je predsednik odbora za izdajanje »Del sv. Lovrenca Brindiskega«. Temu pokretu je postal duša in opora. V ta dela je vložil mnogo truda. Potoval je v Prago, na Dunaj; zbral je gradivo, ga urejal in izdajal. Sam je poklonil sv. očetu izvod del, ki so izšla pod njegovim skrbnim vodstvom. Ko je bilo izpraznjeno mesto vaticanskega apostolskega pridigarja, je sv. oče to pomembno službo poveril njemu.

Leta 1932 so bile volitve vrhovnega predstojnika vsega kapucinskega reda. Na generalnem kapitulu kapucinskega reda je bil izvoljen z absolutno večino glasov za odgovornosti polno in častno mesto beneški provincial. Dobil je prav vse glasove, razen enega, ki ga je imel pri volitvah on sam.

Sedaj je mogel šele začeti svoje delovanje. Z kapitalizmom, ki so bili še zbrani v Rimu je podal jasno smernice za ustvaritev svojega programa namreč: Observantiae regularis, juvenum institutioni, studiorum et ministerii. Svojega programa se vedno prav trdno drži in skuša storiti vse, kar le more za blagor in procvit reda.

Veliko stori p. general tudi za misijone. Sam je pripovedoval: V neki provinciji na Japonskem so domačini izgnali vse, ki so skušali tam misijonariti. Končno je poslal še predstojnik kapucinov med odnato ljudstvo par svojih članov. Ko so prišli ti med trde domačine, so jih isti vendar sprejeli — radi enostavnosti in priprostosti — in mogli so, med njimi začeti delovati. Da so sprejeli ti domačini edino kapucine in jim pustili, da so mogli delovati med njimi v svojih preprostih haljah, česar drugim niso dovolili, za to je zvedel tudi sv. oče. Cestital je generalnemu ministru p. Vigiliu, da ga prosi, da pošlje še več svojih bratov na Japonsko. Res je poslal p. Vigiliu na Japonsko misijonarje in — sedaj bodo vsi ti domačini kmalu spreobrnjeni. Bog je blagoslovil njegov trud, ki ga ima za misijone in uslišal njegove molitve.

Tega velikega gosta imamo tedaj med nami. Skrb za kapucinski red ga je privedel med Slovence, da bi tudi pri nas obiskal svoje brate, jim povedal svoje načrte in želje in prošil njih in vse druge, da podpirajo v njegovem delovanju njega z molitvijo, njegov red in njihove misijone pa tudi drugače. Našemu gostu želimo, da bi iz Slovenije ponesel v večni Rim kar najlepše vtise.

Šuklje - šolnik

Pokojni Franc Šuklje je bil izvrsten profesor. Užil je zemljepis in zgodovino. Dobro se spominjam, kako je nas paglavce prvošolce leta 1875 krotil. Morali smo ga ubogati, kakor vojaki svojega poveljnika. Disciplina je bila v njegovem razredu vzorna. Kmetke fante je rad pohvalil, če so zaslužili in jih gosposkim za vzgled postavil. Učiti smo se pa morali hudo in vztrajno. Tudi risati smo morali doma za zemljepisje n. pr. reke raznih dežel. Zato smo imeli posebne zvezke, katere je natančno pregledal.

Ako je nasproti prvošolcem strogo nastopal, je bil pa z nami, ko smo ga zopet dobili v osmi šoli, zelo prijazen. V zgodovini je bil strokovnjak. Kako zanimivo je nam razlagal prazgodovino Evrope. Kar uživali smo ob njegovi besedi. Kot strokovnjak nam je pri državoznanstvu pojasnjeval razna gospodarska vprašanja. Zanimivo je bilo njegovo predavanje o železnicah. Že pred 52 leti je imel načrte za nove železnice in nam pojasnjeval njihovo potrebo in korist. Za lepoto gora je bil ves vnet. Videti je bilo, da je mnogo gora sam obiskal. Tako je vneval pri nas učencih ljubezen do turistike.

Za šolo je bil tako vnet, da ga niti bolezen ni zadrževala, ko je bilo treba priti v šolo učiti. Radi rane na nogah, ki jo je dobil v bitki pri Kraljevem Gradcu, več mesecev ni mogel drugače hoditi kakor z berglami. S fiakarjem se je vsak dan pripeljal do gimnazije in potem počasi z berglami šel po stopnicah v razred, v katerem je imel pouk. S hvaležnim srcem se ga spominjamo njegovi učenci.

take člane, ki so nam vse pripravili in nas vodili. Zato še enkrat iskrena hvala! Samo še to naj dodamo, da si je marsikateri Rokovec z bolečino mislil, ko smo peli v prepleji — a prazni — samostanski cerkvi: »Ko bi mi imeli v Zagrebu tako cerkev!... Zares, prehitro smo se morali ločiti od prijaznih »Benčanov« in lepih »Benetk«, lepota in veselje, ki smo ga užili, pa smo ponesli s seboj.

Zdravniške preiskave v Ljubljani

Zdravniške preiskave po zakonu o živilih in zakonu o pobijanju spolnih bolezni na mestnem fizikatu so zaključene. Preiskano je bilo 2942 oseb, zaposlenih v obratovalnicah z živili. Pri 46 preiskanih je bilo ugotovljeno tuberkulozno obolenje pljuč ter so bili poslani v specialni pregled oziroma zdravljenje v Protituberkulozni dispanser ali pristojno bolniško blagajno. Le 7 primerov je bilo težjih, ki so zahtevali poleg zdravljenja tudičasno opustitev dela v obratovalnicah z živili. Spolne bolezni so bile ugotovljene v 4 primerih. Vsem je bila do ozdravljenja prepovedana zaposlitev.

Početna nezaupljivost uslužbencev napram zdravniškimi pregledom je proti koncu meseca julija tako popustila, da se je moral vsled velikega števila preiskav rok podaljšati do 10. avg. Tako uslužbenci sami kot delodajalci so spoznali, da je namen zdravniških preiskav zaščita konsumentov pred okužbo, da pa je tudi za njih lasno zaščito pred okuženjem po bolnih sodelavcih.

Preiskave so se vršile prav v redu v najlepšem

sodelovanju vseh delodajalcev in delojemalcev. Mnogi gospodarji so pršli skupno s svojimi uslužbenci k preiskavi. Vsi zdravi so dobili uradno zdravniško potrdilo. V najbližjem času se bo vršila revizija po vseh obratih, v katerih se prodajajo oz. izdelujejo živila. Vsak delodajalec, ki je odgovoren, da so uslužbenci zdravniško preiskani, bo moral uradnemu organu predložiti zdravniška potrdila vseh uslužbencev, pa tudi svoje. Proti onim, ki se kljub ponovnemu pozivu niso odzvali in se pustili preiskati, se bo moralo postopati v smislu kazenskih določil zakona o živilih in pravilnika za izvrševanje tega zakona.

Sveta dolžnost pristojne oblasti je, da preišče zdravstveno stanje prav vseh prodajalcev. Z zadoščenjem moramo ugotoviti, da je število ugotovljenih oblezni zelo nizko.

Delodajalci obratovalnic z živili se opozarjajo, da morajo imeti oni sami in vsak njihov uslužbenec uradno zdravniško potrdilo o zdravstvenem stanju, izdano od mestnega fizikata.

Vaši otroci morajo biti na zraku!

Zrak in solnce dajeta zdravje. Poslušajte nasveti! Zavarujte kožo Vaših malih z Nivea-creme, ker ta pospešuje tvorbo pigmenta, ki je najboljša in najbolj naravna zaščita za človeško kožo.

NIVEA-CREME

Mariborske vesti:

Preureditev občin v sodnem okraju Sv. Lenart v Slov. goricah

V zadnjem času se je začelo v Slovenskih goricah izvanredno zanimanje za preureditev občin po željah ljudstva. Bivša JNS je začela, kakor drugod, tudi tukaj organizirati velike upravne občine, toda na splošno moremo reči, da so se vse te tvorbe pokazale kot nepravilne in nesrečne. Vsaka ustanova in vsaka nova tvorba bodi smotrena; tega pa ni vpoštevala JNS. Nasprotno, kar je bilo dobro, kar je bilo smoteno, kar je bilo zgodovinsko že ustaljeno in zanesljivo, to je rušila ter je ustvarjala nekaj, kar je bilo očitno samo na škodo ljudstva in je moralo zato vzbujati nezadovoljstvo in nejevoljo pri ljudeh. JNS se je držala edino načela, naj se ustvari velike občine, ni pa se ozirala prav nič na želje in potrebe krajev ter prebivalstva. Slovenjgoriški oblastniki, ki so zapadeni skoraj samo v eni osebi, so zgolj iz političnih, ponekod pa celo osebnih ozirih, rušili že po naravi sami dobre tvorbe, da bi tako oslabili ali pa po možnosti uničili politično moč ter veljavo svojih nasprotnikov, večine prebivalstva.

Tako se je na pr. zgodilo, da so razdelili župnijo Sv. Benedikt v Slov. goricah, kjer je obstajala župnija s solo takorekoč že skoraj 1200 let. To župnijo so razdelili med občino Senarsko in Ščavnico, tako da morajo hoditi občani bivše upravne občine Sv. Benedikt in Lhova 15 km daleč v drugo župnijo na občinski urad. To se je zgodilo samo zato, ker stoji vsa župnija strnjeno za svojim voditeljem in dekonom g. Gomuskom, ki ni bil pristajal JNS.

Ista usoda je zadela tudi faro Sv. Trojica v Slovenskih goricah in Sv. Rupert v Slovenskih goricah, ker sta tudi ti dve župniji stali strnjeno proti JNS. Na ta način so ustvarili edince, ki niso odgovarjale ne krajevnim potrebam, ne volji ljudstva.

Iz navedenega je razvidno, da je ljudstvo silno trpelo. Brezuspšno pa si je prizadevalo, da bi se te umetne tvorbe, kakršne so v okolici sodnega okraja Sv. Lenart v Slov. goricah, odpravile. Ne samo, da prizadevanja ljudstva ni-

so imela nobenega uspeha, bilo je poleg tega še mnogo obojenih na velike denarne kazni samo radi tega, ker so delali to, kar je edino prav in kar edino končno mora obveljati. Dejstvo, da se je izreklo tri četrtnine volivcev iz vseh krajevnih občin za preureditev občin, kaže, kako živa je potreba in kako vroča je želja prebivalstva, da se sedanje upravne občine v okraju Sv. Lenart v Slovenskih goricah preobrnejo. Ta predlog se opira na dejstvo, da imajo vse te občine zgodovinsko podlago, ker imajo razen tega svoje gospodarsko in kulturno središče na sedežu župnij ter šolskih okolišev. Tu se že stoletja shaja prebivalstvo, tu najde svojo cerkev, svojo šolo, pošto itd.

Enako pa je živa potreba in želja ljudstva, da dobijo nove občine ime po farnih patronih. Ta edino pravilna imena so se brisala samo iz klubovalnosti dosedanjih voditeljev JNS, predvsem pa voditelja JNS za Slovenske gorice, v čigar kovčnici so nastale vse nenaravno ustvarjene dosedanje občine. Stara imena se bila zavržena iz neke mržnje do cerkve in cerkvene tradicije.

Vse to je dovedlo do tega, da ljudstvo že komaj čaka da se otrese teh razmer in prosi merodajne oblasti, da se ugodi želji ljudstva v toliko, da se krijejo meje župnij in šolskih okolišev z mejami novih upravnih občin, da naj bodo sedeži občin na sedežu fare in šole in končno, da se ime upravnih občin določi po farnih patronih.

Ker se je naše ljudstvo posluževalo samo določil zakona in ker je bilo mnenja, da je kurz bajonetov že minul, se čudimo, kako si upajo še nekateri javni nameščenci, ki bi morali skrbeti za javno varnost ter za red in mir, poizkušati preprečiti s silo, da ne bi ljudstvo povedalo svoje volje, do česar ima popolno pravico po zakonu. Zato skoraj ne moremo razumeti, kako je mogel kdo zahtevati v Dražen-vrhu od občinskega odbornika podpisno polo, s katero je hotelo ljudstvo povedati svojo voljo.

vstopnina) 2885 Din, III. razred 2450 Din. Pojasnila in registermarke pri »Putniku«, Aleksandrova cesta, telefon 21-22.

Državni prvaki pridejo. V nedeljo zvečer se bo na verandi pivovarne Union (za unionsko dvorano) odločalo o državnem prvenstvu v rokoborbi. Prvenstva se udeležijo skoro vsi klubi, ki gojijo v naši državi rokoborbo, s svojimi najboljšimi močmi. Borbe se pričnejo že v nedeljo dopoldne, vendar so to predtekmovalja, v katerih se bodo izbrali najboljši rokoborci, ki pridejo zvečer v finale. Odločitvene borbe se pričnejo ob 8 zvečer ter bodo javne. Za nizko vstopnino se bo nudila mariborskemu športnemu občinstvu prilžnost, da vidi lepe borbe, v katerih se bo odločalo o novih državnih prvaki, ki bodo letos zastopali barve naše države na Balkanijadi v Carigradu. Prvenstvo se vrši v prireditvi SSK Maratona.

Pričnine v Markuzijevem procesu so znašale skupno 2800 Din. Pozvanih je bilo na razpravo 64 prič.

Nesreča pastirčka. V Pivoli je pasel sedemletni Bračko Josip kravo na vrvi, katero si je ovil okrog roke. Naenkrat se je krava splasila in zdvijala po pobočju ter nesrečnega pastirčka vlačila na vrvi za seboj. Fantek je zadobil znatne poškodbe ter so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico.

cinkeve knjige »Srce za tamo« ni »Srce u tami«, temveč »Srce za ogrado«.

Zadruka proforsorskega društva v Belgradu, ki je izdala prvo knjigo o cirilici, drugo pa v latinici, dela dobro delo z izdajanjem takih slovenskih antologij in dobro je, da je najelo take poznavalce kot je dr. Georgijević, nedvomno eden najboljših mladih lit. kritikov. Naj bi ji sledile tudi naše založbe. Za sedaj pa se bomo pač orientirali o moderni češki in poljski književnosti iz teh — sicer skromnih — arbskohrvatskih zbirk.

Breda: Kralj Matjaž. Mladinski in ženski zbori. — Loče 1935. — Znana mladinska skladateljica Breda Šček je zopet izdala 10 mladinskih pesmi za eno, dvo-, tri- in štiri-glasne zборе. Skladbe so lahke in zelo primerne za naše šole. Teksti so vzeti iz naših najbolj znanih mladinskih pesni. Tako Vite Jerajev: Kralj Matjaž junak slovenski, Ute Širok — podleske, Prvi krajec, Pleši, pleši kosmatine, Skrito v žitu poje murn, Kuncica Ringaraja rajamo, Mrz se je priklatil. Poudarjam pa nivo skladbe na Zupaničeve pesmi Ciciban je zaspan, in Cvetoči maj. — Cena partituri je 18 Din.

Mali vodnik po Švici. Švicarska centrala za tujski promet v Zürichu je izdala nedavno nov vodnik za Švico, ki zasluži pozornost. V malo besedah in z odlično reportažo slik je podano interesntu vse potrebno za obisk Švice. Omenjam samo najzanimnejša poglavja malega mojstrskega dela: meja, od potniškega urada do hotela, kaj stane bivanje v Švici, o vremenu, kopaj se zdravo!, kulinja in klet, narodno življenje, umetnost in književnost. — Publikacija je izšla v več jezikih. Dobi se jo v nemškem ali francoskem jeziku brezplačno pri vsakem potniškem uradu PUTNIK ali WAGONS LITS, kakor tudi pri švicarskem konzulatu v Zagrebu.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc.-pol. in nar. zdr. S. br. 13.453 od 25. V. 1935.

● Sv. maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vrazemne zavarovalnice ob 4.15, pred odhodom gorenjskega turistiškega vlaka.

● Odgovor. Na včerajšnje vprašanje posestnika nove hiše so šolskih taksah obveščamo svoje člane, da je odbor že pred nekaj dnevi storil potrebne korake in vložil pritožbo na pristojno mesto. O uspehu naše akcije bomo člane v dnevnem časopisju pravčasno obvestili. — Društvo posestnikov novih hiš.

● Izkopnine pri regulacijskih delih v Ljubljani. Pri regulacijskih delih na terenu Ljubljane se pogosto najdejo v izkopu zgodovinski predmeti, nove in druge izkopnine. Občinstvo se ponovno opozarja, da so vsi najdeni predmeti last mestne občine in se morajo zato oddati v mestni muzej. Prekupčevanje s temi predmeti ali odnašanje ni dovoljeno in bo mestno poglavarstvo v vsakem slučaju najstrožje postopalo proti onim, ki bodo najdene predmete odnesli ali z njimi prekupčevali.

● Smrt za opeklinami. Pred dvema dnevmoma smo poročali, da se je na Brodu varno opekla 25 letna delavka Marija Miklošičeva, zaposlena v tovarni »Saturnus«. Vlivala je špirit na žerjavico, da bi zanetila ogenj, pri tem pa ji je eksplodirala steklenica v roki. Dobila je hude opekline. V bolnišnici se je dva dni med groznimi mukami borila s smrtjo, dokler ni včeraj zjutraj podlegla. Pokojnica je bila zelo marljiva delavka ter je obžalovali njeno tragično smrt.

● Jelovškova šupa odstranjena. Na Trnovskem pristanu tik ob Ljubljani stoječa nekdanja Jelovškova šupa, ki jo je mestna občina leta 1924 preuredila v zasilna stanovanja, je bila te dni popolnoma odstranjena in teren na tem mestu zraunan. Še trafika stoji, dokler ne bo urejena nova. Jelovškova šupa hrani za seboj staro zgodovino. Trnovski očanci pripovedujejo, da mora biti ta šupa stara okoli 100 let. Vrhniški čolnarji so tja še v času, ko ni bila zgrajena železnica proti Trstu, skladali opeko. Vrhniški opekarnar Jelovšek je bil nje lastnik. Ves material, tako kamen, opeko in les so s podrtje šupe odpeljali in shranili na mestni pristani. Govorili so, da bo občina s tem gradivom napravila novo zasilno hišo, toda stroški so prevzeli, občina pa nima za to potrebnih in dovoljenih kreditov.

● Lokomotiva v Ljubljani za enkrat počiva. V torek in sredo popoldne se je zbralo veliko ljubljanskih radovednežev in dnevnih kritikov o potoku regulacijskih del v Ljubljani strugi. Ti radovedneži so tuhtali in tuhtali, zakaj je bil zgrajen poseben tir iz struge na Krakovski nasip, tako da je bil podložen s kamenito škarpjo. Kdor je ta tir zamislil, bi moral pač poslušati vse kritične opazke teh radovednih opazovalcev. No včeraj pa jim jim stvar postala jasna. Po tem tiru so spravili malo lokomotivo, ki je vozila po strugi vagončke, na nasip in od tam v Dukičovo shrambo ob Nuškovi vojašnici. V sredo je lokomotiva vršila zadnje svoje funkcije. Okrasili so jo spredaj s šopkom rdečih nageljnov in nato potisnili na stranski tir, kjer je čakala, da jo spravijo iz struge. Pri trnovski zatvornici so v sredi postavili elektromotor, ki s pomočjo dolge žične vrvi poteguje na tirih va-

gončke do vzpenjače. Iz Ljubljanišine struge so doslej k Sv. Krištofu speljali že okoli 20.000 m² zemlje in blata.

● Nesreča na Karlovski cesti. Na Karlovski cesti, tik Rastoharjeve gostilne, se je zgodila včeraj huda nesreča. 36 letna mlekarica Ivana Žitnikova iz Črne vasi je zapeljala s konjem v tramvaj, pri čemer se je voz prevrnil ter je Žitnikova padla na tla. Srva se je zdelo, da ima lažje poškodbe, pozneje pa se je izkazalo, kakor je ugotovi mestni zdravnik dr. Ahčin, da je Žitnikova dobila pretres možganov. Reševalni avto jo je prepeljal v bolnišnico.

● Padee s konja. Včeraj zjutraj je jahal na sprehod proti Klečam ljubljanski odvetnik dr. Luckmann. Blizu Kleč pa se mu je splašal konj in dr. Luckmann je padel s konja in si zlomil ključnico. Poklican je bil reševalni avto iz Ljubljane, ki ga je prepeljal v Leonišče.

Amaterski šahovski turnir

V današnjem petem kolu so bile vse partije končane že dopoldne, kar je znak, da so nekateri igralci že utrjeni in da popuščajo. Šiška, ki se je v prejšnjih kolu vedno krčevito branil proti vsakemu nasprotniku, je danes igral proti M. Vidmarju zelo mehko in je kmalu po otvoritvi zasedel v izgubljeno pozicijo ter tudi kmalu odnehal. Vidmar je s tem že dobil 2 in pol točke naskoka pred ostalimi. Inz. Prek, ki je igral v prvih kolu finala zelo dobro, je včeraj in danes izgubil izgleda za prva mesta. Danes je igral proti Matvejevu zelo slabo, tako da ga je Matvejev prisilil, da se mu je udal. Matvejev se je s tem dvignil na drugo mesto, katero bo najbrže tudi obdržal. Preinfalk je igral proti C. Vidmarju otvoritev zelo dobro in si priboril pozicijsko prednost. C. Vidmar se je kmalu znašel pred tako hudimi grožnjami, da ni mogel več kriti mata in se je udal. Savič je Sikošku žrtvoval pešca za napad, toda žrtve se ni obnesla in Sikošek je prijel pri dobljeno končnico. Sikošek si je s to žniago zopet opomogel in ima izgleda, da doseže tretje mesto. Stanje po petem kolu je naslednje: M. Vidmar 16, Matvejev 13½, Preinfalk 13, Sikošek 12½, Ing. Prek 12, C. Vidmar 9½, Savič 9 in Šiška 8.

Tudi rekord

V lanskem letu je imela grasiška četa v Račah rekord, ker je nastopila pri 16 požarih samo v vasi Rače. Kakor pa vse kaže, bo postavila v letošnjem letu nov rekord, saj beleži že danes 14 požarov v Račah. Naša dolžnost je, da se tem marljivim gasilecem oddolžimo za njih veliko požirovalnost in se udeležimo tombole dne 1. septembra v Račah. Kakor se čuje, pride pri tej prireditvi vsak na svoj račun. Dobitkoželjni po tombola nudila nad 300 krasnih dobikov, med temi 10 koles svetovne znamke v vrednosti okrog 10.000 Din. Mladini bo krajala urce Markovska godba na pihala. Vinski bratci se bodo borili pri izvršnem ljutomercu. Naše priznane dobre kuharice so podale jamstvo, da bodo v šotirih zadovoljni tudi največji sladkosnedeži in najbolj lačni žolodci. Naša vrla dekleta pa bodo s svežim pivom vsem postregle. Zatorej vsi 1. septembra v Rače, naj ima Rače tudi v tem oziru rekord.

šega duhovnega domačinstva. Tako Capek - Chod pomeni višek meščanskega naturalizma; novela »Liberum Arbitrium« je meščanska psihološka novelica. Poudariti moram vrednost drugih novel v tem izboru, tako lepo toplo črtico Ane Tilshove, »Na zapuščenih postaji«; strastno erotični podlistek, polnobarvna impresionista Šramka »Sreča ki se krha«; dušeslovno izredno tenko opazovan proces v duši ubijalca, ki se sam javi oblastem v črtici F. Langra »Krog«, ki spominja na Dostojevskega; predvsem pa na izredno sočno, polnokrvno in izrazito pripovedovano zgodbo Ivana Olbrachta »Pes in mrhovinar«, ki je cigán, ki izkopava crkneje živali in se z njimi hrani. V tej črtici mojstrsko prikaže primitivnega človeka, njegovo klatenje po zemlji in preprosto srečo v najosnovnejših človeških čuvstvih, obenem zlobo civiliziranih meščanov, katerih »ljubezen« do najbednejših žgoče ironizira. Ob koncu si stojita v nasprotju dve pobe-sneli elementarni bitji — človek in pes —, med katerima ni razlike. Izbor iz drugih pisateljev ni tako posrečen. Niti brata Capek, niti Durych, Vančura ali Čep niso zastopani s tako močnimi stvarmi kot bi želeli. Sodim, da radi tega, ker so označeni z manjšimi feljtoni, ki nikakor ne morejo dati popolne podobe pisateljev. Komaj njih rahel pojem. Morda bi bilo boljše iz njihovih večjih romanov prevesti močne odlomke, kot pa take lirične drobce. V zbirko je Mali napisal par strani obsegaajočo oznako posameznih pisateljev in je v koncu dodal njihovo bibliografijo. Škoda je pa, da ni označil s kratkimi potezami celotnega obraza sedanje češke proze, ki ga tako moremo dobiti šele iz karakteristike posameznih pisateljev.

V tem oziru je boljši uvod dr. Krešimirja Georgijevića v izbor »Sodobne poljske proze« na dveh straneh toda strnjeno oznako »Mlade Poljske« ter razvoj književnih smeri od nje do najnovejših struj, šele potem preide na predpisano oznako posameznih predstavnikov. Če je bila »Mlada Poljska« še romantična, subjektivna in impresionistična, je novejša poljska književnost povsem

stvarna, ki stoji odločno v borbi za malega človeka, ki naj postane temelj novega reda v novi Poljski. Vsakdanost in njena problematičnost sta motiva modernim pisateljem. Georgijević je v svoji zbirki predstavil 11 živih poljskih pisateljev, ki so nam vse bolj neznani, kot pa češki. Predstavlja nam Struga, Hoinowskega, Dombrowskega, Goetla, Kaden - Bandrowskega, Nalkowsko, Wasilewskega, Wierzyńskiego, Morcinka, Iwaszkiewicza, Boguśewskiego ter Makuszynskega. Od teh so Slovencem znani samo Strug (Jutro), Nalkowska (Dom žena) ter Goetel, Bandrowski in Morcinek (v zbirki »Človečanstvo«).

Strug, ki je izšel iz Žeromskega, nam v svojem »Vojaku izpod St. Beata« riše tragiko bolnic v svetovni vojni, motiv, ki se je njemu v zadnjem času vedno najbolj posrečil. Hoinowskega, tega mojstra moderne novele, označuje samo njegova črtica družinskega nesoglasja, gledanega skozi oči otrok (Jankov strašen dan). Prav mojstrska je novela Marje Dombrowske »Dionizijev triumf«, ki je sploh ena najboljših pisateljev sedanjih dni. Goetla predstavlja novela »Človečnost«, ki je predstavljena tudi na slovenščino. Kadena-Bandrowskega pa »Slava«, izrazito realistično in psihološko globoka tragedija iz meščanskega življenja. Kadena, Goetel in Dombrowska so pač najmočnejši sedanji pisatelji, ki jih izbor dobro predstavlja. Nalkowska ima dve fini sličici, predstavljajoči ženske strasti in materinske nagone, pesnik Wierzyński kratko novelo, Iwaszkiewicz lepo impresijo, Boguśewski naturalistično sličico prodajalke sadja ter Morcinek izrazito rudarsko novelico »Kruh na kamnu«.

To so novele in predstavniki, ki jih je zbral Georgijević, dober poznavalec najnovejših slovenskih literatur. V kolikor sem prevode primerjal z izvirniki, moram reči, da so prevedeni povsem točno in popolnoma v slogu posameznih pisateljev. Uvod je pisan z ambicijo literarnega kritika. V bibliografiji pa bi omenil samo, da naslov Mor-

Kulturni obzorik

Dve knjigi slovanske proze

Zadruka proforsorskega društva v Belgradu si je v svoji zbirki »Luca« dalo nalogo, da vsako leto seznanijo profesorje in dijake z eno knjigo antologij iz slovanskih književnosti. Tako je prvo leto izdalo zbirko bolgarske proze v izbiri prof. Mirko-veća, letos pozimi pa zbirko »Sodobne češke proze«, ki jih je priredil Joslav Mali, ter sedaj tudi zbirko »Sodobne poljske proze« v prevodu Krešimira Georgijevića. To misel moramo pozdraviti in mislimo, da ni odveč, četudi slovanske bralce opozorimo nanje, predvsem na poslednji dve, ki smo jih dobili v oceno.

»Sodobna češka proza«, kot jo je predstavil Mali na 200 straneh, vsebuje novele sledečih pisateljev: Karla Capka-Choda, Ane Tilshove, Ivana Olbrachta, Franja Šramke, Františka Langra, Karla Capka, Josefa Capka, Richard Weinerja, Miroslava Rutteja, Jaroslava Durycha, Josefa Kopte, Jiříha Wolkera, Vladislava Vančure, Karla Novoga ter Jana Čepa. Teh 15 pisateljev naj predstavijo današnje stanje češke proze in reči moremo, da so izbrani res najznačilnejši sedanji češki pisatelji. Večina od njih je poznana tudi slovenskim bralcem, tako Capek-Chod (Turbina), Olbracht (Nikola Suhaj), Langer (Periferija), Kamela skozi uho šivanke, Pes druge čete), K. Čepel (R. U. R., Krakati), Durych (Blodine, Marjetica), Wolk (Pravdice, ter več pesmi) ter Vančura (Beg v Budim). Kolikor vemo, se nahaja tudi največji roman Novega v rokopisnem prevodu. Na vsak način pa bi bilo dobro, če bi dobili tudi Jana Čepa, ker spada med najboljše katoliške pisatelje ter je letos dobil državno nagrado.

Pisatelji, ki so zbrani v tej zbirki, predstavljajo razvoj češke proze od naturalizma do najmlaj-

Union čokolada Union kakao Union bonboni

Kaj se dogaja z našim delavstvom

Maribor, 23. avgusta.

Inozemci, ki imajo v naši državi dovoljenje za obratovanje raznih tovarov in delavnic, kot na primer tekstilna Atama v Košakih pri Mariboru, si z našim delavstvom dovoljuje marsikaj, kar ni v skladu z zakonitimi predpisi, še manj pa s pravičnostjo.

Delavstvo v tekstilnem podjetju Atama zasluži pri 14 dnevnem akordnem delu največ 200 Din. Od te plače pa se mu še odtegnejo prispevki za razne socialne dajatve in povrh tega še razne kazni, ki so večkrat neopravičene. So slučaji, da so kaznovali delavko, ki itak slabo služi, še s 60 Din kazni, da sama ni vedela zakaj. Kazni po 10 do 20 Din pa so tako redne, da jim vkljub vsej vestnosti in pravilnosti pri delu nihče od zaposlenega delavstva ne uide.

Opravičeno se je tedaj delavstvo obrata Atama obrnilo na Jugoslovansko strokovno zvezo s prošnjo, naj bi mu pomagala do pravice. JSZ je takoj na te priitbe sklicala prizadeto delavstvo na sestanek. Ko pa je vodstvo podjetja zvedelo za te načrte, predvsem to, da se njegovo delavstvo hoče organizirati in si s tem olajšati, pa je nastopilo proti temu. Ko se je imel vršiti sestanek, je postavilo na stražo celo svojega knjigovodjo,

da pazi, kdo da pride na sestanek in je zagrozilo z odpustom vsakemu, ki bi se upal organizirati.

Z ozirom na razdeljena vabila, ki niso vsebovala prav nič drugega, kot navedbo kraja in časa tega zborovanja, je šla ovadba zaradi komunizma na orožniško postajo v Košakih, kar je imelo za posledico hišne preiskave pri predsedniku mariborske viničarske skupine; njegova hčerka je namreč vabila razdeljevala delavstvu na cesti zunaj obrata. Značilno je pri tem dejstvo, da so službojoči orožniki pri tej strogi hišni preiskavi zaplenili le oblastno potrjena društvena pravila viničarske organizacije in pa odlomke iz sv. pisma. Viničar je dobil na vprašanje, zakaj vse to, je mrzel odgovor, »kaj vas briga«!

Na ta način so avtorji tega hoteli ostrašiti delavstvo, da se ne bi poslužilo svoje zakonite pravice združevanja. To je zgolj ena površina slike izmed sto in sto drugih, ki dovolj zgovorno kažejo, v kakšnih razmerah živi in dela naše mariborsko tekstilno delavstvo. Podjetniki, njihovi mojstri, dostikrat inozemci, si predstavljajo, da so oni sami vsa pravica za delavstvo in da je naš domaći delavec izročjen inozemskemu kapitalu brez vsake zaščite. Vendar naj gospodje vedo, da bo krščansko-socialna delavska Jugoslovanska strokovna zveza znala delavstvu priboriti, kar mu gre!

Slovensko deklško zavetišče v Zagrebu

Ze štiri leta delujejo na socialnem in humanem polju slovenske hišne pomočnice v Zagrebu po svojem stanovskem društvu »Naš Dom«. Požrtvovalnost zagrebških deklet je izredna! Brez podpore in posebnih dohodkov vzdržujejo svoje deklško zavetišče, kakor prihajajo vse državljanke v sili in stiski iskat pomoči. Za nizko ceno dobe prenočišče in hrano. Mnogo jih seveda prihaja tudi brez vsakih denarnih sredstev in tudi take dobe najpotebnejše. Dosedaj so izdala naša dekleta za prenočišča in hrano svojim tovarišicam v svojem zavetišču že nad 25.000 Din. S svojo članarino vzdržujejo najsiromašnejše tovarišice. Zahvalnost je malenkostna, razumevanje pri meščanih za to ustanovo skoro nobena. Stroške imajo ogromne, k temu pa tlači društvo še davek na posredovalnico, ki se nahaja v zavetišču. Obstoj društva bi ne bil ogrožen, ako bi dekleta, vsaj ona, ki služijo v Zagrebu, malo več razumevanja izkazovale svojemu zavodu in društvenemu življenju. Vsa dekleta, ki prihajajo v Zagreb ali skozi Zagreb, ki so brez službe ali iščejo službo, bi morale prenočevati in se prehranjevati v tem zavetišču... Sedaj vodi gospodinjstvo v zavetišču gđc. Jerica Geč, dolgoletna prednica Marijine kongregacije slovenskih deklet v Zagrebu, ki je svojim tovarišicam v »Domu« prava mamica.

Društveni prostori, zavetišče in pisarna se nahajajo v Bakavičevi ulici 4/II. Ulica je prelaz z Jelčičevega trga na Kaptol, torej na najpomembnejšem mestu in v središču Zagreba.

Prihajajo dekleta v »Naš Dom«, v dom vseh naših zagrebških deklet, članice in nečlanice, pomagajte, da bo »Dom« stal trdno in da bo mogel še dolgo podpirati naše tovarišice, ki bodo iskale kruha v belem Zagrebu.

Kamila krema

očisti kožo moličev, lisčev, vnetij i. t. d. in jo ohrani čisto in svežo. V lekarnah, drogerijah, parfumerijah in trgovinah. Glavna zaloga za Ljubljano »Venus« pred pošto.

Blagoslov gasilskega doma v Strekljčevem

Prostovoljna gasilska četa Strekljčev v črnomeljki gasilski župi, ki je bila ustanovljena dne 27. januarja 1935, je že takoj po ustanovitvi pokazala voljo do dela in napredka v njenih vrstah.

Uspehi je pokazala tudi dne 18. avgusta t. l. ko je blagoslovila na svečan način svoj lasni dom. Tik banovinske ceste Črnomelj-Jugorje stoji lep stavba. Ze sam stolp nam pove, da je to dom gasilcev, ki si ga je nadevse marljivo in požrtvovalno četa s težkim trudom postavila. Gasilska četa Strekljčev je mlada in ji poteka komaj nekaj mesecev, ko so se zbrali krepki priprostori, a delavni močje in fantje in ustanovili prepotrebno gasilsko četo za severni del obč. Semč.

Kmalu po polnočju, tega dneva, so domači gasilci pričeli sprejemati pred gost. Judinč na Strekljčevu gasilce okoliških čet. Sprejeto nad 100 gasilcev se je nato napotilo proti gasilskemu domu, da tam pričaka kumico in kuma ter duhovščino. Točno ob treh sta prispela kumica gospa Koren Katica, oblečena v belokranjski narodni noši, ter njen soprog Koren Peter, veletrgovec iz Črnomlja. Po deklaraciji dveh belo oblečenih deklic, sta vidno ginjena zahvalila in z mecensko roko obdarila otroka. Predsednik čete je nagovoril prisilce z dobrodoščico, nakar jima je izročil diplomu častnih članov prost. gasilske čete Strekljčev. Nato je govoril gospod kaplan o pomenu blagoslovitve in gasilstva, nakar je bil dom blagoslovljen. Predsednik čete se je v kratkih besedah zahvalil vsem navzočim, posebno pa botrici in botru ter duhovščini za prijazen odziv. Zupni starešina Setina Lojze je nagovoril mlado četo in jo vzpodbujal, da tudi v bodoče ostane v delu dosledna. V lepih in kratkih besedah je spregovoril še kum, ki je želel mladi četi najlepše uspehe.

Vsi predgovorniki so navzoče pozivali naj se spomnijo najvišjega zaščitnika gasilcev pok. vladarja Njeg. Vel. kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Njegovemu spominu so vzdikali vsi navzoči s trikratnim Slava! in Njeg. Vel. kralju Petru II. z trikratnim Živijo! Po svečanem obredu se je na prostem vršila velika gasilska veselica. Gasilska četa Strekljčev, le tako naprej po začrtani poti z delom do napredka in da bi danes leto se zopet videli ter blagoslovili vsaj motorno brigadno.

ČATEŠKE TOPLICE

Najbolj vroči (54°C) radioaktivni vrelec v dravski banovini. Krasni uspehi zoper reumo, išias, otrplost, želodčne in ženske bolezni. Odrpate od 1. maja do 30. sept. V pred. in posezoni zdraviljenje po nizkih pavšalnih cenah. 10 dni Din 600.—, 20 dni Din 1100.— (stanovanje, hrana, kopel, zdravniški pregled, vožnja, takse). Žel. postaja Brežice in Dobova. Prospekte pošljo Uprava Čateških toplic in pri »Putnikuc.

35 letnica prosvetnega dela v Ljutomeru

8. septembra ne bomo v Ljutomeru praznovali samo toletnico Katoliškega doma, ampak tudi 35letnico prosvetnega dela v Ljutomeru sploh. Pred sedanjim Prosvetnim društvom je namreč v Ljutomeru obstajalo in delovalo »Bratno društvo za ljutomersko okolico«, katero je bilo ustanovljeno že 22. januarja 1899. Ustanovitelji društva je bil takratni kaplan g. Brglez. Društvo je imelo svoje prostore pri g. Vaupotiču v Ljutomeru. V začetku je imelo 165 članov. Takoj si je osnovalo lastno knjižnico. Društvo se je v poznejših letih moralo večkrat seliti: od Vaupotiča v mežnarijo, iz mežnarije v kaplanijo, iz kaplanije v dvorano g. Kukovca pri glavnem kolodvoru, dokler ni bil leta 1925. postavljen in blagoslovljen novi katoliški dom, v katerem je našlo prenovljeno Prosvetno društvo svoje stalno zatočišče. Društvo je skozi vsa leta imelo svoje prireditve z igrami in drugimi nastopi, pri katerih je večkrat sodelovalo »Slovensko pevsko društvo« pod vodstvom g. Zacherla. Duhovni vodje društva so bili največkrat ljutomerski kaplani. Za časa kaplanovanja g. dekana Škamleca in g. prof. dr. Kocipra v Ljutomeru je društvo posebno živo delovalo. Dolgo časa je vodil društvo g. Ignac Lipovec s Podgradja. Vmes so bila leta, ko je društvo tudi spalo, pa je prišel spet podvig prosvetnega dela od kake požrtvovalne osebe. V dobi orlovskega razmaha je vse posle Prosvetnega društva prevzel orlovski odsek, po letu 1930. pa zopet Prosvetno društvo. 8. septembra bo torej za Ljutomer res prosvetni praznik, jubilej 35letnega prosvetnega dela. Pridružite se nam in pridite tega dne v obilnem številu v Ljutomer.

Koledar

Sobota, 24. avgusta: Jernej, apostol, Ptilomej, škof.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zapala gđc. Ivanka Bohinec, učiteljica v poklju. Pogreb bo danes ob 5 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zalujočim nase iskreno sožalje!

Ostale vesti

— Sv. mise na Dobrovi pri Ljubljani bodo v nedeljo ob 6, 7, 8 in 9 (slovesna). Popoldne ob 3 pridiga (govori p. Ramsak D. J.), nato darovanje za cerkev in za zaključek pete litanije Matere božje. Okoličani, posebno pa Ljubljančani, so iskreno vabljeni, da se udeležijo opravil v tej romarski cerkvi, ki vstaja k novemu življenju. Avto vozi vsako uro z Borštnikovega trga.

— I. mornarski zbor v Ljubljani. Za časa vslednjavnega kongresa Jadranske straže v Ljubljani se vrši v nedeljo 8. septembra t. l. ob 15 v dvorani Okrožnega urada za varovanje delavcev na Miklošičevi cesti 1. zbor vseh bivših častnikov in mornarjev naše vojne in trgovske mornarice. Na zboru, ki bo dostopen tudi javnosti, se bodo obravnavala razna prečeta pomorska vprašanja, posebno pa vprašanje socialne zaščite naših pomorščakov. Na ta zbor že danes opozarjamo vso našo javnost. Podrobnosti bodo pravočasno objavljene v našem časopisju.

— Dela za veliko razstavo »Naš Jadranc« se bližajo zaključku. Razstava, ki bo v okviru letošnjega jesenskega Ljubljanskega velesejma od 5. do 16. septembra, bo po svojem obsegu in bogastvu ena največjih doslej prirejenih razstav v naši državi. Poleg pregleda delovanja Jadranske straže nam bo razstava podala zgodovino pomorstva na Jadranu, orografijo in geografijo, meteorologijo, jamarstvo, živalstvo, rastlinstvo, narodne noše in običaje, pomorski promet, tujski promet, razvoj in pregled naše vojne mornarice, noče naše trgovske mornarice, slikarsko umetnost v zvezi z našim morjem in gospodarstvo na Jadranu. Vse to pa bo izpopolnjeno z veliko razstavo živih morskih rib. Da bodo obiskovalci zamogli primerjati morske ribe s sladkovodnimi ribami, bo v velikem podzemnem bazenu tudi razstava živih sladkovodnih rib. Uprava Ljubljanskega velesejma je poskrbela, da bo tudi zabavni del razstave najzanimivejši in v duhu našega Jadrana.

— Izlet s posebnim vlakom na Dunaj. Kot posledica nedavno zaključenih turističnih konvencij med Avstrijo in Jugoslavijo, bo vozil 5. septembra prvi kompozicijski izletniški vlak iz Belgrade na Dunaj. Tega izleta se lahko udeležijo tudi interesi iz Ljubljane na ta način, da se odpeljejo v četrtek, 5. septembra, z brzovlakom ob 20 do Zidnega mosta, kjer se potem priključijo izletniškemu vlakom na Dunaj. Izlet na Dunaj traja pet dni, od 5. do 10. septembra. Vožnja Ljubljana-Dunaj in nazaj 302 Din v 3. razr., 400 Din v 2. razr. Poleg vseh znamenitosti Dunaja in dunajskega velesejma, si bodo izletniki na povratku ogledali tudi Semmering. Avstrijski vizum je brezplačen. Povratek 10. sept. zvečer. Lahko se naroči tudi ves aranžman na Dunaju. Prijave in informacije pri »Putnikuc« v Ljubljani, za nebotičnikom, najkasneje do 26. avg. 1935.

— Redni vpis v Dopisno trgovsko šolo v Ljubljani. Kongresni trg 2-II, se vrši od 15. do 25. sept. t. l. Predpis se vrši od 15. avg. dalje. V DTS se lahko vpiše vsakdo. Pri Dopisni trgovski šoli se naučite doma, potom dopisovanja moderne jezike, kakor: nemščino, francoščino, italijansko itd., dalje vse trgovske predmete, kakor: knjigovodstvo, dopisovanje, stenografijo, računstvo itd., vse združene predmete, ki so potrebni za vodstvo zadrug. V svoji dvoletni trgovski šoli pripravljajo hkrati svoje učence za privatni izpit na državni trgovski šoli. Začetek šolskega leta je 1. oktobra. Cene so znatno nižnje. Prospekti in informacije brezplačno.

— Praktični sadjar, spisal Martin Humek, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi 80 Din. Praktični nasveti za uspešno in dobičkanosno sadjarstvo so namenjeni tako prostostemu sadjarju, kakor tudi izkušnemu, ki stremi po napredku. Na 400 straneh nas seznanja knjiga s sadnim izborom in najpriporočljivejšim, ki pridejo v poštev za naše kraje. Poglavje o požaltnjevanju in vzgoji sadnega naraščaja, pritično in špallirno sadno drevje, kako pravilno obrezujemo drevje in kdaj, kako sadimo in gojimo sadno drevje, oskrba starih in novih sadovnjakov, gnojenje in obdelovanje zemlje, sadni zajedaki in bolezni, njih zatiranje in pokončevalna sredstva itd., so tako poljubno opisana, da jih bo razumel vsakdo. Knjiga ima 24 barvnih slik najboljših sadnih vrst in 92 slik nad besedilom. Knjiga spada v vsako hišo, ki ima sadovnjak.

— Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefovec grenčice«.

— Dva mlada prijatelja kokoške pečenke. Oba sta mlada, posestnika sinova. Prvi naj bo Jakob št. I. in drugi Jakob št. II. Prišla sta pred tri sodnike zgolj zaradi tatvine 20 Din vredne kokoši. Tatvina je bila kvalificirana kot vlom in izvršena ponoči, za kar določa naš kazenski red, da pridejo taki kokoši tatovi pred mali senat. V pijanski objestnosti sta 19. julija kokoš odnesla iz zaklenjenega hleva posestniku Alojziju Borisku v St. Lambertu pri Zagorju. Sodnikom sta vse skesano povedala. Jakob št. I. je povedal: »Pijan sem bil. Skozi lino sem se splazil in ukradel kokoš. Spekla sva jo v gozdu in snedla.« Ker je ukradel kokoš, je dobil Jakob št. I. kar 3 mesece. Jakob št. II., ker je obiral pečeno kokoš, pa en mesec zapora, oba pogojno za 1 leto.

— Vlom in kradnja dnevu. V četrtek 22. avg. zjutraj je šel g. beneficent (Ivan Josip v St. Vidu pri Stični na podružnico v Veliki Gaber. Med tem časom je prišel mlad postopaj v njegovo stanovanje. Vrata je odprl s ponarejenim ključem. V sobi je prebrskal vse predale in razmetil papirje po tleh. Ker je pa denar zaman iskal, se je polastil britve. Ko je služkinja prišla vsled ropota gledat, kaj je, jo je zagrabil. Komaj se mu je izrgala. Na njeno kričanje so prihiteli bližnji sosede. Rokomavh je pa skočil skozi okno in odnesel pete. Celo britev in ponarejeni ključ je pustil. Imel je s seboj tudi dva dleta in prebijače, kar je malo poprej kovaču, h kateremu je šel prižigat cigareto, ukradel. Tudi to je pustil, ker je moral hitro bežati. V St. Vidu se tatovi v duhovskih hišah ne bodo velike zmogli. Lansko leto je ukradel župnika in cerkveno blagajno. Dobil je 42 Din. Letos pa v beneficiji niti pare ni mogel ukrasti.

— Prva, najstarejša zasebna enoletna trgovska šola »Christofor zavod«, Ljubljana, Domobrnska cesta 15, vpisuje. Odlični predavatelji, največji obisk. Zahtevajte pojasnila, slikane prospekte.

— Enoletni trgovski tečaj v Ljubljani. Kongresni trg 2, II. nadstropje (Trgovski učni zavod), je dosegel v preteklih letih pri svojih učencih najboljše uspehe. Zavod razpolaga z najmodernejšimi programom, ki ga izvajajo samo prvostopne moči. — Istotam se vrše razni večerni, jezikovni, strojepisni, stenografski in drugi specijelni tečaji. Zavod daje ustmeno ali pismeno vsa pojasnila brezplačno. — Priporočamo!

Celje

— Katoliško prosvetno društvo v Celju bo imelo v začetku septembra svoj redni letni občni zbor. Odbor poziva vse člane, da do obč. zbora uredijo napram društvu svoje obveznosti, to je da plačajo članarino, ker bo imel pravico na občnem zboru glasovati in voliti le tisti, ki bo poravnal svoje društvene obveznosti. Kdor želi nanovo vstopiti v društvo, naj se javi v tajništvo, Cankarjeva ul. 4.

— Koroskega tabora na Poljani pri Prevaljah se bomo v čim večjem številu udeležili tudi Celjani. Odbor Kat. prosv. društva poziva svoje člane in prijatelje, da se v čim večjem številu odzovejo vabilu Kluba koroskih Slovencev in skupno z drugimi Celjani pohite dne 1. septembra t. l. na Korosko. Iz Celja se bomo peljali v nedeljo 1. septembra okrog 6 zjutraj s posebnim vlakom, povratek bo isti dan zvečer. Cena vožnje tja in nazaj 30 Din. Prijave se sprejemajo do ponedeljka v društvenem tajništvu, Cankarjeva 4, in pri tajniku Kluba koroskih Slovencev g. Vodusku v pisarni Družbe sv. Mohorja.

— Predložite račune! Vse, ki imajo kako terjatev napram odboru obrtne razstave pozivamo, da predložijo račune do ponedeljka 26. t. m., ker pozneje doslihi računov se ne bo moglo vpoštovati. Razstavna pisarna bo poslovala od ponedeljka dalje v prvotnih prostorih v Razlagovi ulici 6. — Odbor obrtne razstave v Celju.

— Vpisovanje v I. razred obeh mestnih narodnih šol se bo vršilo v ponedeljek 2. septembra t. l. od 9—12 in od 15—18 v pisarnah šolskih upraviteljev. Istočasno bo tudi vpisovanje dece, ki je dopolnila 4 leta starosti v zabavišče (otroški vrtec). Zabavišče se nahaja v poslopju mestne narodne šole, en razred pa na Mariborski cesti.

Dol. Logatec

Za 25. avgusta se pripravlja Dol. Logatec na slavnostno proslavo 26letnice ustanovitve lastne samostojne župnije. Spored ima duhovni in zunanjeslavnostni značaj. Poleg celonočnega čedenja se pričakuje, da bo ta dan velika večina župljanov pristopila k sv. zakramentu. Za slavnostni sprejod v nedeljo, kjer bodo sodelovale narodne noše in razna društva, je zbirališče do pol 9 popoldne na cestnem križišču pred trgovino Brus. Od župnišča se napravi častni špallir. Po slovesnem cerkvenem opravilu bo pred cerkvijo spominski govor z zaključkom: Povsod Boga, nato pa razhodni sprejod skozi drugi del ulice. Ta dan, kakor na predvečer sodeluje domača godba Kat. prosvetnega društva ter cerkveni pevski zbor. Popoldne ob 3 bodo slovesne litanije, s čemer bo oficijsni del zaključen. Zvečer ob 8 pa priredi Kat. prosvetno društvo v svojem domu mladinsko igro, petje in narodno igro »Zlatopoljčane«.

Sv. Trije Kralji na Pohorju

Nad vse pričakovanje slovesna je bila blagoslovitev planinskega doma pri Sv. Treh Kraljih v nedeljo, 18. t. m. Zato se cerkveno predstojništvo najiskrenejše zahvaljuje vsem številnim darovalcem ob priliki te blagoslovitve novega doma. Posebno zahvalo smo še dolžni pravecu, knezoškolu lavantinskemu g. dr. Ivanu Tomazcu, ki je s svojimi globoko zajetimi besedami vzpodbudil množestvilne domače vernike, kakor tudi navzoče goste ter planince. Tako se je nabrlo pri darovanju 980 Din, kateri znesek se bo porabil za popravilo cerkve. Posebno podporo pa je še obljubil g. pomočnik bana, kakor tudi oba slovenjebištriška župana. — Podružnica SPD v Slovenski Bistrici prosi vse one turiste, ki so blagoslovitev slikali, da pošljejo po eno sliko ter priložijo svoj natančni naslov.

Singapoore: Opij - Tihotapci

V Singaporu, prometnem križišču daljnega Vzhoda je bilo zbirališče mednarodne trgovine z opijem. Toda angleška vlada je uvedla monopol na opij in leto za leto krčilo dovoljeno množino opija za prodajo, tako da bo opij skoraj izginil z Malaje.

Temeljna misel te borbe je kaj preprosta. Vlada tako zvanih »Strait Settlementov«, ki jih tvorijo prav za prav tri vele mesta: Singapor, Penang in Malaka in kjer bivajo skoraj sami Kitajci, je spoznala, da se je nemogoče uspešno upirati prodaji opija, če ga vlada dovoli prodajati. Vlada predelava sok opija, proizvod moka, v navadno trgovsko blago, ki se mu pravi handu. Tega država na drobno razprodaja v cinkovih škatlicah po trgovinah.

Tvornica za handu je jako zanimiva. Blizu Singapora je skupek poslopij. Železna vrata se odpro šele, če zakliče različna imena. Semkaj ne sme noben tujec. Nezaupno nas odvaja orjaški stražnik k ravnatelju »tuan bezarju«. Ko nas pa ravnatelj prijazno sprejme, se tudi stražnik odstrani.

Stopimo v prostorne, svetle in hladne delavnice. Majhne kitajske deklice sede za stroji, ki izdelujejo škatlice iz cinka. V drugi dvorani polnijo škatlice. Rjava, smolasta tekočina počasi kaplja v majhne cevke, ki jih v tretjem prostoru zamašijo, zapечатijo z državnim pečatom in oddajo v dvorano za kontrolo. Tu je važno delo: sleherni posodice stehajo in niti za centigram ne sme biti ne preveč ne premalo opija v njej. Kadilec bi koj opazil razliko, vzbudilo bi se mu nezaupanje do države in skušal bi dobiti opij na drug način.

V zadnji dvorani zavijajo posodice in jih po sto in sto devajo v zaboj. Deklice so jako urne in delajo, ne da bi se ozrle. Spretna delavka »mojstrica« uredi vsak dan 75.000 posodice. Pa je tudi »izredno dobro« plačana: za osemurno delo prejme pol dolarja na dan. Taka meza je nekaj prav posebnega za kitajsko dekle. Njene tovarišice prejemajo komaj polovico, pa s to polovico prav srečno živijo.

V kovinastem skladišču so zloženi zaboji opija. Na tisoč jih je in sleherni je vreden približno 600 Din. Od tih razpoložljive v mnoge majhne malajske sultanate pa v Borneo, Hongkong in na britske otoke. Vsak dan znaša kupčija na milijone dinarjev, vendar je vsako leto manjša.

Ker mora biti vsak kadilec opija vpisan in ker prejema le določeno količino opija in sicer toliko, kotlikor go določi zdravnik, ni čudno, da si hočejo kadilci opija drugače nabaviti kajo — seveda ne od države. Tihotapstvo z opijem cvete prav po predpisih A tudi borba zoper tihotapstvo je zakonito določena. Vsako ladjo preiščejo. Malajski tozadevni uradniki se z urnimi čolni že daleč od pristanišča peljejo ladji naproti in vsrjo svojo službo potrpežljivo in vztrajno. Brez dvoma ni lahko preiskati kak velik parnik. Vendar skoraj ni mogoče

najti vseh koticov, kamor so zviti Kitajci skrili opij. Povsod ga dobi: v tankih za vodo, pod premogom, v rešilnih čolnih.

Nekega večera sem se odpeljal s preiskovalnimi uradniki veliki holandski tovorni ladji naproti. Ladja je bila zvrhoma naložena in je imela še polno sodov olja. Le s težavo smo splezali v zadnji del ladje. Preiskali smo že shrambo, posode za vodo in čolne. Ničesar nismo našli. Pravkar smo hoteli stopiti na mostiček, ko je prihitel malajski paznik in in nama povedal, da so pod premogom našli velikansko zalogo opija.

Šli smo globoko dol v trebuh ladje. Temni rovi za premog so se mi zdeli ko velikanska, odprta žrela. Le posamič smo mogli stopati po ozkih železnih stopnicah. Kakor strahovi so se spodaj smukale sence uradnikov z električnimi svetilkami. Jako nevaren je tak posel, saj se kupi premoega kaj lahko poderejo in zasujejo žrtve.

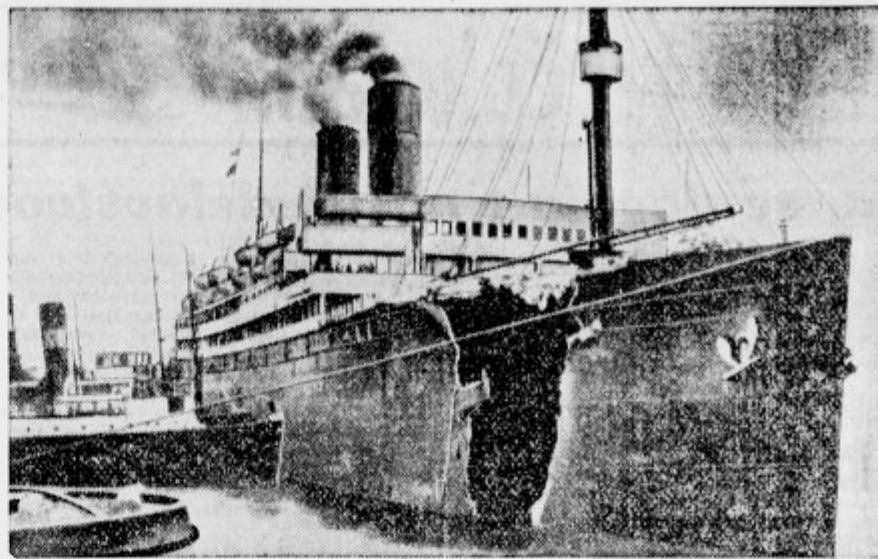
Pred seboj zagledamo pet velikih kangel za bencin, ki so bile zvrhoma polne smolnate tekočine v vrednosti več tisoč dolarjev. Prvi kurjač je stal med uradnikoma in se tresel po vsem životu. Zavedal se je, da ne bo mogel uiti usodi.

Ce na kaki ladji najdemo opij med premogom, takoj vedo, da so ga skrili kurjači, saj ne more sicer noben ladijski uslužbenec nemoteno brskati po premogom. Spričo drhtečega kurjača, ki ga čaka več let težke ječe, smo previdno kopali dalje. Votlo je zagrmelo, kup premoega se je sesedel in odprla se je luknja. Posvetili smo v temo. Spet se je premaknil premog in strahoma smo se zazrli v neznanški grob. Otrplo truplo nekega Kitajca se je strkalo preko črnih kosov. Na videz se je zdelo, da je Kitajec skrival opij in ga je premog zasul. Nič nismo vedeli, ali je pripadal ladijskemu moštviu. Saj prihajajo kurjači na krov le, da prejmejo plačo. Nihče si ne zapomni njih obraza in imen. Če katerega ni, pa je brž drugi na vrsti.

Prvi kurjač je upal, da ga bo ta najdba rešila. Vneto je zatrjeval, da ni poznal tega človeka in da je vendar jasno, da je baš ta človek skrnil opij v premog. Vendar — vse to mu ni prav nič zaleglo. Saj je mogel mrtveč skrilit opij le tako, da so tudi drugi kurjači vedeli zanj.

Ko smo odhajali s krova, so našli še veliko zalogo utihotapljenega tobaka. Baš sem hotel stopiti na lestvico za v čoln, ko je prisopihal star Malajec za menoj in mi izročil pristnega kitajskega pisčka. Pomežiknil mi je in rekel nekaj o tobaku. Razumel sem ga, a kaj ko jaz nisem bil carinski uradnik, kar je Malajec mislil o meni, in mu tedaj nisem mogel pomagati.

Dan in noč so angleški uradniki in Malajci na preži za tihotapci z opijem. To pot so dognali, da je kurjač umoril Kitajca, da bi si tako prilastil zalogo opija in jo sebi v korist prodal. A kaj zaleže kazen? Tihotapstvo cvete...

Angleški parnik »Laurentie« z globoko rano, ki mu jo je napravila neka ladja v Irskem morju.

Krvava rihta v Addis Abebi

Procesija na smrt obsojenih

V Addis Abebi ti ponosno pokažejo novo kaznilnico, ki je sezidana iz železnega betona. Kaznilnica je pa samo ena, kaznencev pa na tisoče. Vse, ki ne plačajo davkov, uklenjejo v verige in jih niti ne oskrbujejo niti jim ne dajo hrane. Po dva in dva sta priklenjena na verige in zjutraj smejo tako oditi v mesto, da si do večera kaj naberačijo.

»Ob petih zvečer« mi pripoveduje spremljevalec, »jih zapro čez noč. V prostoru, kjer more biti le deset oseb, jih je več ko sto. Včasih mora kak kaznencev, če bi rad spal, svojega tovariša najprej zadaviti, da se potem spočije na njegovem truplu. In tako zares sleherni jutro spravijo po 15 do 20 mrtičev iz ječe. Ta ječa je zaeno ognjišče raznih nalezljivih bolezni. Nekega kuharja evropskega zdravnika so čez noč vrgli v ječo. Zjutraj so ga izpustili, a čez tri dni je umrl zaradi posledice te edine noči.«

Življenje morilca je last morilčeve družine. Družina ima pravico zahtevati, da morilec usmrtijo. In tudi družina je tista, ki mora izvršiti smrtno obsodbo svojega družinskega člana. Zoper to postavbo se ne more nihče upreti, niti neguš sam je ne more odpraviti.

Krog desetih dopoldne moreš v Addis Abebi srečati procesije takih obsojencev na smrt. Noge so jim okovane v verige in na čelu imajo — kakor

na novo zaklani prašiči in teleta — vžgano znamenje. To je državni žig, ki je na njem napisano: »Ne ubijaj! Umreti moraš, ker si sam ubijal.« Za procesijo gredo svoji obsojenca in meščarji s svoji umorjenega za njegovo življenje. Ti svoji, ki so že na sodišču sleherni odkupno zavrnili, ne gredo za procesijo. Procesija traja nekako pol ure. Nato odvadejo obsojenca v neko poslopje, ki je 30 m dolgo in 6 m široko. To poslopje je klavnica, človeška klavnica. Na koncu te barake je vzvišen prostor, kjer so pritrjene tri puške. Njih cevi so usmerjene v drugi konec barake. Ondi pa je lesen okvir, ki nanj privežejo obsojenca. Ker pa niso vsi obsojenci enako veliki, nastane strahoten prizor: žrtev mora biti pravilno postavljena v okvir. Če je premajhen, ga obesijo nanj. Podložijo mu klado ali opeko pod noge. In prostovoljni rablji ga merijo, se pri tem pričkajo in se pripravljajo, ne da bi pri tem količjak občutili za obsojenca. Ko je vse nared, tedaj potegne kak član družine na smrt obsojenega za vrv, ki sproži puške. Trije strelji pojejo. Še se kadi smodnik v gostih oblakih po baraki, pa že pograbijo ustreljenca za noge in ga vlečejo iz barake.

V tej klavnici se venomer širi smrad po razpadajočih truplih. Nikoli je ne pomijejo ali pospravijo. In naslednji obsojenec čofota z bosimi nogami po krvi svojega prednika.

»Da mi boste pomahali v slovo, ko se popoldne odpeljem! Videli me boste v 6. nadstropju pri 11. oknu na levile«

Iz Brazilije

V Braziliji je dosti kolonij, priseljencev iz Evrope, in ondi je zlasti ženskam težko živeti. Zena kolonista mora priskrbeti krmo za živino in jo na plečih znositi domov iz gozda. V najhujši vročini stoji v Roči (njiva na gorskih obronkih) in seka. Mora prati, peči, kuhati, šivati, vse mora napraviti sama doma, celo mlo mora kuhati. Njen mož mora sekati drva v gozdu ali pripravljati njive v pragozdu. Veliko moških je v tvornicah in tedaj se mora ženska sama ukvarjati s kmetijo. — Družine imajo dosti, tudi po 16, 18 do 20 otrok. Ker so otroci zmeraj na zraku, so močni, zdravi, čvrsti in ne poznajo škrofuloze ali angleške bolezni. — Mnogo ljudi pa uničijo druge bolezni, ko malarija, legar in gliste. — Kolonisti živijo zelo skromno. Uživajo edinole tipin (nekakšen krompir), črn fižol, moko iz rastline manio in riž. Mesa in rib ne vidijo dostikrat. Pridelki so zelo pomeeni. Imajo pa toliko sadja, da si Evropeec sploh ne more misliti take množine, ko je čez 300 vrst raznega sadnega drevja. — Kar si mora priseljenec kupiti, kakor obleko, obušalo, sladkor, porcelan — je pa zelo drago. Zato si pomagajo tako, da so vsi bosi, da si sladkor delajo sami in da imajo le po četvero, šestero kročnikov, škodelic in kozarcev. Navzlic vsemu so priseljenci dobre volje in so radi v odnošnih krajih.

Poldrugo uro v višini 10.080 metrov

Dne 10. avgusta je letalec in skakač s padalom Jevzejev dosegel z letalom višino 11.080 m in je došel do ondi v 35 minutah. Obstal je ondi, kjer je bilo 51 stopinj mraza — poldrugo uro —. S paro, ki je izhajala iz plinov, se je letalec na nebu — podpisal. — Pri tem poletu je Jevzejev uporabljal aparat za vdihavanje kisika, ki si ga je sam napravil. Z njim meni doseči nov rekord skakanja s padalom.

Casopisi iz dobe Petra Velikega. Ko so pregledovali znanstveno knjižnico v Harkovu, so našli časopise iz dobe ruskega carja Petra I. V njih je dosti važnih podatkov iz tedanjega mednarodnega in književnega življenja.

Najdragocenejši robec na svetu

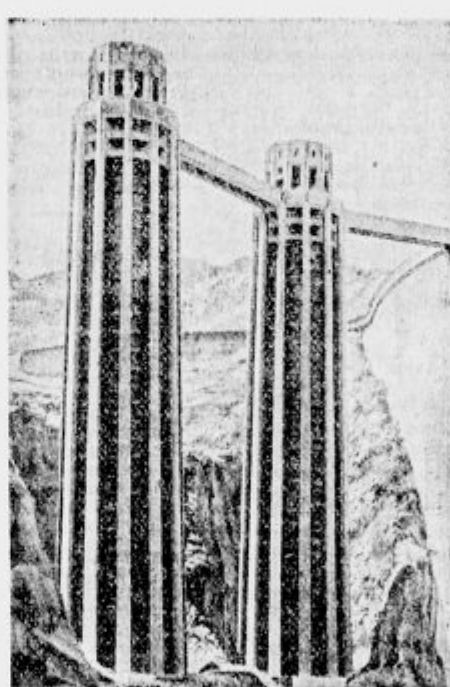
Neki pariški nabiralec umetnin je preiskoval, kdo ima najdragocenejši robec na svetu. Zvedel je, da ima najdragocenejši robec sveta italijanska kraljica Jelena. Robček, ki so ga izvrševali trije umetniki kar 20 let, je tenak ko pajčevina in če ga zviješ, tako majhen, da ga moreš spraviti v zlato posodico, ki je mahna ko naprstnik. Robček je vreden 70 tisoč lir in je najlepši kos zbirke laške kraljice. Vendar ima najdragocenejšo zbirko robecev papeška zbirka; enako lepi sta zbirki bivše angleške kraljice Viktorije in angl. prestolonaslednika, waleškega princa.

Zračni vlak v Rusiji

Sovjetska Rusija hoče seznaniti s civilizacijo vse daljne in stoletja zanemarjene pokrajine nekdanje carske države. A pri tem jo močno ovirajo talne razmere nekaterih popolnoma opustošenih pokrajin. Goste plasti peska in pomanjkanje vode onemogočajo sleherni prometno sredstvo. Zato je sovjetska vlada sklenila, da po zgledu žičnatih železniških prog v goratih krajih uvede promet po zraku na električni pogon. Prvo tako progo so že začeli uspešno uporabljati. Dolga je 500 km, naglase vožnje pa je 90 km na uro. Za promet služijo vagoni v obliki gondole in so po velikosti ko navadni železniški vagoni. Upajo, da bodo brzino zvišali na 300 km na uro. V Turkestanu je v delu druga proga po zraku in na elektriko, ki bo dolga 469 km.

Niž ni novega pod soncem: sedanja najelegantnejša noša je enaka tisti pred sto leti. Slika je posneta v Franciji, v La Baule.

V Ameriki — seveda — stojita ta dva 90 m visoka stolpa za vodovod — prava Babilonska stolpa.

Tako se pozdravljajo...

Stari Grki so se ob vsaki priliki pozdravljali s klicem »Chair«, kar bi se po naše reklo »Bodi vesel«. Rimljani so se srečevali z »Ave«, poslavljali z »Vale«, poleg pa so dvignili desno roko, česar so se italijanski fašisti spet oprijeli.

Pri nas pa pravimo »Dober dan«, kar naj pomeni, da bližnjemu želimo zdravja in veselja zvrhano mero.

Ruski nevoljniki so pred svojimi gospodarji poklekali ter jim poljubljali kolena. Pred madžarskimi mogotci se služinčad še danes klanja skoraj do tal, da poljubi rob njihovih oblačil. Arabci, ki se pozdravljajo s »Salem alajkum« in »Alajkum esalem«, položijo roko na srce v dokaz, da je želja prišla iz srca. Abesinci pa poklekajo ter poljubljajo tla pred mogočnejši.

Preprosti Japonci je pred imenitnikom sezul sandale, roke skrili v rokave kimona, ko pa je prav boječ še mimo, je zaklical »Aug«, kar pomeni, naj mu imenitnik ne prizadene zla. Danes pa je te nerodnosti izpodrinil evropski način pozdravljanja.

Smešno pa je za naše pojmovanje pozdravljanje nekaterih afriških in azijskih rodov, ki se vohajo, praskajo in gladijo po nosovih. Sven Hedin je v nekem svojem potopisu prav veselo napisal, kako so ga pozdravili Tibetanci: Kazali s omu jezike ter se pri tem praskali za ušesi — kar v himalajski deželi velja za najlepši pozdrav.

Draginja zakonskih ločitev

V Newyorcu imajo »Zvezo alimentov«, ki je objavila zanimive številke: v poslednjih 10 letih je 1.800.000 ločenih mož plačalo svojim ločnim ženam 936.000 dolarjev alimentov (preživnine)! V tej vsoti niso vštet stroški za ločitvene tožbe: za sodišča, odvetnike in drugo. In ne za živce! Kako je pri nas, ko so ločitve na dnevnem redu, ne vemo. Naša sodišča brzokone ne prisojajo tako visokih alimentov ko ameriška; pri nas je tozadevno bolj v navadi zaščita moških.

V Bruslju so lani ustanovili zvezo katoliških pisateljev »Scriptores Catholici«. Letos je imela ta zveza svoj prvi kongres, ki so se ga, razen književnikov, udeležili tudi kolonijalni minister, dalje kritik kanonik Haflants, Felix Timmermans in drugi. — Lani je imela zveza 40 članov, letos pa že 70, kar je dokaz, kako je bila ta zveza potrebna. Za drugo leto je predsednik zveze Felix Timmermans. Pri nas bi taki zvezi rekli, da smo malenkostni.

V Ameriki izdajo vsako leto manj za knjige. Leto 1929 so Američani kupili za 235 milijonov dolarjev knjig, a leta 1933 samo za 154 milijonov. Sorazmerno z Ameriko izdamo Slovenci — tak drobec spričo Američanov! — desetkrat več za knjige.

Enajst zlatih porok na en dan je obhajalo neko francosko mestice. Slavljence so svečano sprejeli na magistratu in jih obsuli s cvetjem in z darovi.

Letalo kraljice iz Sabe. Abesinci imajo malo letal, kar je čudno, saj — po abesinskih sporočilih — so ga že imeli leta 950 pred Kristusom. Ko je sabinska, torej abesinska kraljica obiskala modrega kralja Salomona in mu prinesla dragoceno darila, ji je dal kralj bajé letalo na razpolago za njenega sina Menelika, s katerim je Menelik poletel nazaj v Abesinijo. V starih abesinskih listinah je bajé celo popis tega letala, ki je letelo 1 m nad zemljo in 2 m nad Rdečim morjem. Morda je pa le zrnice resnice v tej pripovedki!

Smešnica: Jaz bi pa rad eno stojišče za predstavo, prosim!

Gospodarstvo

Pred reformo samoupravnih hranilnic

Predlogi naših ustanov

Priljubljen je načrt zakona o ureditvi javnih ali takozvanih samoupravnih hranilnic. Nasproti temu načrtu je Zbornica za TOI v Ljubljani zavzela jasno in konkretno stališče, ki ga je opisala v obširni spomenici na ministrstvo trgovine. Vprašanje reorganizacije samoupravnih hranilnic zadeva v prvi vrsti kreditno gospodarstvo v Sloveniji, saj odpade od 60 samoupravnih hranilnic 29 na področje dravske banovine. Po vsem tem je razumljivo, da vsa javnost v naši banovini pozorno sledi vprašanju reforme zakonodaje o samoupravnih hranilnicah; saj vsaka izprememba lahko zadene v živo njene interese, ki so pač združeni z interesi hranilnic samih.

Spomenica je sestavljena na podlagi predlogov, ki so jih stavili poleg regulativnih hranilnic tudi Zdrženje denarnih zavodov, občinske uprave v Ljubljani in Mariboru, Zveza trgovskih združenj v Ljubljani, Združenje industrijalcev, odvetniška in notarska zbornica. Načrt zakona je sestavljen tako, da ne upošteva položaja hranilnic v dravski banovini, kjer so hranilnice prvenstveno virelo hipotekarnega kredita po nizkih obrestih; uveljavil se je tu vpliv drugih hranilnic, ki so neke vrste mešane depozitne banke. Reforma v tem smislu bi težko zadela kreditno tržišče v dravski banovini. Težko bi zadela obremenitve občinske finance, ki so vezane na obstoječe samoupravne hranilnice.

Spomenica zavrača nameravano unifikacijo zakonodajstva v tem smislu, da bi se vse hipotekarni kredit prenesel na Drž. hip. banko. Če pomislimo, da ima Privilegirana agrarna banka v vsej dravski banovini več kakor 2% vseh izdanih posojil in da je obremenitve potreba po kmetijskem kreditu prav v naši banovini relativno mnogo večja kakor v drugih, potem moramo priznati, da so prav regulativne hranilnice s svojim dolgoročnim kreditom opravile veliko delo v naši banovini. Ali bi ne bilo škoda rušiti teh hranilnic, ki imajo 85-90% vlagatelj iz najnižjih stanov? Če s tem so bile te hranilnice zadete, da je bila izključno Drž. hip. banka dana pravica, da prevzema pupilarne vloge. Se vedno ni rešeno vprašanje likvidacije avstro-ogrskih predvojnih državnih cent, ki so v listnicah teh hranilnic, za katere znašajo samo obresti zadnjih 15 let 52 milijonov srebrnih kron, prav tako še niso likvidirane naložbe pri Postni hranilnici.

Izhod iz tega položaja je mogoč samo na ta način, da se izda okvirni zakon, a podrobne odredbe, na primer v pogledu višine dopustnega naložanja denarja v poedine vrste posojil, naj se prebustijo banovinom, ki najbolje poznajo gospodarske razmere v svojem področju. Minister naj bi obdržal samo vrhovno nadziranje in odobravanje podrobnih odredb, na primer o ključu razdelitve kredita po poedinih vrstah posojil. Zakon naj bi odredil jasno odnose občinskih hranilnic nasproti Drž. hip. banki in Postni hranilnici, morebiti tudi proti Privilegirani agrarni banki. Hipotekarna banka jemlje na podlagi svojih zakonitih prednostnih glavnih alimentacij priliva novih likvidnih sredstev regulativnih hranilnic. Treba je odpraviti prednost Drž. hip. banke, da ona sama sprejema pupilarne vloge. Za vsak privilegirani zavod bi moralo veljati pravilo, da se morajo denarna sredstva porabiti na istem področju, kjer so bila zbrana. Centralizacija hipotekarnega kredita pri Drž. hip. banki naj se odpravi.

Kako veliko delo so izvršile naše občinske hranilnice, je razvidno iz teh števil: v zadnjih 50 letih je bilo z njihovo pomočjo zgrajenih 361 sol. 82 vodovodov, 76 cest in železnic, 67 občinskih domov, 58 občinskih stanovanjskih hiš, 42 mostov, 29 gasilskih domov, 24 električnih central, 19 občinskih podjetij, 18 bolnišnic, 13 sirotišnic, 12 klanjic, 11 cerkev, 7 javnih kopališč, 6 sodaj, 3 vojašnice, 3 planine, 2 palače za okrajna načelstva, 2 gledališči, 2 muzeja in

2 tramvajski progi. Te hranilnice so tudi podpirale obrtnika in so mu stavile na razpolago kredit poceni.

Načrt zakona ne predvideva okrajnih hranilnic, pač pa samo občinske; v Sloveniji je 6 okrajnih hranilnic in poleg tega ena banovinska. Treba je zakon tako spremeniti, da bo dana možnost obstoja tudi drugim, torej ne samo občinskim hranilnicam. Zakon daje možnost vsaki občini, da osnuje lastno hranilnico in celo omejuje v bistvu njen delokrog na občinsko področje. To ni gospodarsko utemeljeno. Če bi občina postavila lastno hranilnico, bi to pomenilo sterilno atomizacijo vsega našega kredita. Dostojni smo imeli v Sloveniji 28 hranilnic, kar je povsem zadostovalo.

Spomenica predlaga, naj bi se posamezne posojilnice na zadružni podlagi združile in ustanovile večje enice, ki bi se lahko borile uspešno proti gospodarski krizi. (Dvomimo, da bi bila ta komasacija naših rafajznovk res v interesu našega gospodarstva. Prep. ur.) Spomenica odobrava ukrepe, s katerimi hoče država preprečiti preveliko izkoriščevanje vloženega kapitala od strani občin in občinskih podjetij. Zakon naj bi določil minimum v pogledu osnovnega kapitala, ki naj bi ne bil manjši kakor 250.000 Din. Iz načrta je razvidno, da obstoji namera, da se komunalna kreditna politika spravi v roke Drž. hip. banke, čeprav ta niti ne more zadovoljiti vsem potrebam. Temo nasproti ne bi bilo treba omogočiti hranilnicam, da se one same bolj udeležujejo pri tem kreditu. Centralizacija ni na mestu. Banovina samo bi bilo treba smatrati za upravno enotko najvišje stopnje v gospodarskem pogledu in to kot edinstveno področje, na katerem hranilnice lahko plasirajo svoj denar. Dostojaj je bilo to v veljavni. Če bi se izvedle odredbe načrta, bi bilo treba odgovarjati samo pri hranilnicah v dravski banovini okoli 225 milj. dinarjev dolgoročnih posojil.

V smislu predloga naše trgovske zbornice je bilo treba z zakonom urediti tudi vprašanje »runas« (navala) na hranilnice. Treba bi bilo tudi razbremeniti hranilnice glede davčnih dajatev. Spomenica vsebuje nekaj prav zanimivih podatkov o poslovanju naših hranilnic. Pri njih je bilo v začetku tega leta naloženih 1.060,7 milijona Din, in sicer na hranilnice knjižice 647,6 milj. Din, na tekoče račune 413,1 milj. Din. Pupilarni denar, naložen v hranilnicah, znaša 76,9, medtem ko je ob koncu l. 1931. znašal 100 milijonov Din. Prej so hranilnice prejemale od 60.000 — 8 milj. Din tega denarja mesečno, tako da je ta naložba dosegla 64% vseh vlog. Prej tega denarja iz hranilnic v Drž. hip. banko bo imel za posledico likvidacije 12 hranilnic. Občinska posojila znašajo skupno 324,9 milj. Din, zaostanki na odplačevanju občinskih posojil znašajo 6,5 milj. Din. Od tega odpade 2,8 milj. Din na Ljubljano. Posojila, ki so padla pod zaščito kmeta, znašajo 105,8 milj. Din, a zaostanki na neplačanih obrestih 4,5 milj. Din. Pri hranilnicah presegajo kmetijska posojila 40% vseh vlog. Za zaščito je prošilo doslej 8 regulativnih hranilnic, pri Narodni banki imajo kredite za reeskont dve hranilnici v znesku 12,7 milj. Din, za lombard 5 hranilnic v znesku 5,4 milj. Din, to je 1,8% vlog. Od ostalih hranilnic so samo tri angažirane na hranilne vloge, in sicer s 15,7 milj. Din.

Pripominjamo, da je vlada sama povabila gospodarske ustanove, naj stavijo svoje pripombe k načrtu zakona o hranilnicah in jim s tem dela možnost, da izrazijo svoje mnenje. S tem je bila tudi odprta možnost, da se nekateri določbe novega načrta v smislu novih predlogov popravijo. Prepričani smo, da bo vlada upoštevala upravičene predloge naše Trgovske zbornice toliko bolj, ker gre za predloge iz banovine, v kateri sta združeni skoro dve tretjini vseh samoupravnih hranilnic v državi in ki torej tudi lahko govori v zadevi s kompetenco.

Jugoslavija in Romunija pri madjarskih industrijskih podjetjih.

Letošnji jesenski velesejem »Ljubljana v jeseni« bo prirejen od 5. do 16. septembra v znamenju našega pomorstva. Največja prireditelj v okviru tega velesejma bo velika Jadranska razstava, ki bo pokazala vse, kar je v zvezi z našim morjem in obmorskim življenjem. Jadranska razstava bo zelo obsejna, saj bo zavzemala tri četrtine velesejskega prostora, ki meri 40.000 kvadratnih metrov. Poleg Jadranske razstave bomo imeli še druge posebne razstave, ki bodo obsegale industrijo, obrt, arhitekturo, esperanto, perutnino, kunce, koze, ovce itd. Tako bo letošnji jesenski velesejem vsestransko bogat in pester ter bo točna slika pridnega in tihega snovanja ter smotrenega dela naših ljudi.

Olajšave udeležencem Ljubljanskega velesejma v pomorskem prometu. Za obisk jesenskega Ljubljanskega velesejma, ki bo od 5. do 16. septembra, so dovoljene sledeče olajšave: Jadranska plovdba d. d. Sušak je dovolila udeležencem vožno olajšavo na ta način, da se vozajo v višjem razredu, plačajo pa ceno nižjega razreda. Ugodnosti veljajo za dopotovanje od 31. avgusta do 16. septembra, za povratek od 5. do 21. septembra. — Dubrovniška plovdba a. d. Dubrovnik je priznala isto ugodnost v času od 20. avgusta do 20. septembra. — Zetska plovdba a. d. Cetinje je dovolila 50 odstotni popust na vseh svojih parnikih od 20. avg. do 20. septembra.

Važnost esperantskega jezika je posebno velika v tujsko-prometni propagandi. Potem tega svetovnega jezika se namreč izvaja jako intenzivna propaganda, zlasti v inozemstvu za obisk prirodnih krašot naše domovine. Slovenski esperantisti hočejo najširši javnosti pokazati svoje delo in v ta namen prirejajo esperantski razstavo v okvirju letošnjega jesenskega Ljubljanskega velesejma od 5. do 16. septembra.

Cigav je Sueski prekop? Sueski prekop, o katerem v zadnjem času toliko govorijo v zvezi z abesinsko vojno, je last egipčanske družbe. Angleži sami, to je angleška država, imajo 533.000 delnic; vseh delnic je 800.000. Uprava družbe je tako razdeljena: angleških ravnateljev je 10, francoskih 21 in eden je Holanec. Sueski prekop donaja lepe dohodke, posebno danes. Samo dne 19. avgusta je družba inkasirala 2.430.000 frankov! Boljše konjunktore že zlepa ni bilo ob Suez.

Sport

Primorje : Reka

V nedeljo ob 17. predtekma Hermes komb. — Svoboda na igrišču Primorja

Po desetdnevem odmoru bo zopet začel naš liga s prireditvami Za nasprotnika bo imel Reko, ponos viškega prebivalstva. S pridnostjo in poštenostjo je ta klub zavzel viden položaj. Rečani znajo zaigrati, posebno proti močnejšemu nasprotniku, z elanom in tehniko in ravno zato so njih tekme vedno dobro obiskane. Primorje bo postavilo v boj svojo liga garnituro, kateri gre v prvi vrsti za dober trening, ker se mora temeljito pripraviti za težke jesenske borbe, ki ga čakajo. V predtekmi se srečata kombinirani Hermes in Svoboda. Ambiciozno moštvo Svobode bo sigurno pokazalo sportnemu občinstvu svoj napredek. Ne bo dolgo, ko bo to moštvo doseglo formo svojih najboljših dni. Vstopnina je za obe tekmi skupna in propagandno nizka. Sedeži so po 5 Din, stojšča 3 Din, dijaki in vojniki 3 Din.

Ilirija : Jadran

SK Jadran v Kolesiji nastopi jutri, v nedeljo s svojim moštvom proti podveznemu prvaku SK Iliriji. V predtekmi nastopijo bazenske družine obeh klubov. V slučaju, da bi morale bazenske družine v prvenstveno tekmovalstvo drugam, tedaj nastopi rezerva SK Jadrana z rezervo enega ljubljanskih klubov. Prijatelji lepega sporta pohite jutri na igrišče SK Jadrana v Trnovo. Vstopnina je minimalna.

Mladinski brzoturnir na Rakovniku

Sportni klub Korotan na Rakovniku v Ljubljani je razpisal mladinski brzoturnir, ki se izvede v nedeljo 25. avg. Prijavili so se sledeči klubi: Hajduk, Jadran, Korotan, Mladika, Reka in Slovan. Pravico nastopa imajo samo tisti igralci, ki so stari 14 let ali manj; klub, ki bi nastopil s starejšim igralcem, izgubi tekmo s 3:0. Pri žrebanju so bili izžrebani sledeči pari: ob 10 dopoldne SK Reka: SK Mladika, ob 11 SK Jadran:SK Slovan, ob 14 SK Korotan:SK Hajduk. Popoldne ob 17 igra dopoldanska zmagovalca semifinala, ob 18 pa igra zmagovalca iz tekme ob 14 in 17 finale. Tekmuje se po coup-sistemu. Turnirski zmagovalec prejme krasno častno listino. Ker je zanimanje za ta turnir izredno veliko, saj bodo vodstva klubov poizkusila svoje najmlajše moči, bo prireditelj vsakemu zanimivu. Občinstvu se bo nudil prijeten užitek, saj imamo Slovenci v mladih močeh največ upanja, ki največkrat pokažejo zelo lepo nogometno igro.

Celjski sport

Celjski sport. Jutri, v nedeljo bo ob 3 popoldne na Olimpijskem igrišču v Gaberju prijateljska nogometna tekma med DNSK iz Trbovelj in SK Olimpij. ob pol 5 pa na igrišču pri Skalni kleti kvalifikacijska tekma med SK Hrastnikom in SK Atletiki.

Amerikanski lahkoatleti v Budimpešti. Amerikanski lahkoatleti, ki nastopajo zadnje dni v važnejših evropskih centrih, so stali pred 10.000 gledalcev tudi v Budimpešti. Amerikanci so zmagali na celi črti, izjemni teka na 800 m. Krasen uspeh je dosegel Sefton v skoku s palico; svetovnega rekorda sicer ni mogel zrušiti, a skočil je vendar 4,30 m visoko. Doseženi so bili ti-le rezultati:

100 m: 1. Draper (Amerika, 1:05); 2. Suezuki (Japan, 1:08); 3. Forgaes (Madjarska,

Zetev v Romuniji. Po najnovejših podatkih je bila Zetev pšenice slabša kakor so prvotno pričakovali in to glede količine in kakovosti. Koruze bo letos dovolj. Za izvoz bo pripravljenih 30 do 40.000 vagonov pšenice, 150 do 180.000 vagonov koruze, 5—6.000 vagonov ovasa in okoli 60.000 vagonov ječmena.

Belgijska revija o naši državi. »L'Expansion Belge«, mesečna revija, ki izhaja v Bruxellesu, je v svoji junjski številki priobčila dolg uvodni članek o Jugoslaviji. Clankar opisuje na kratko politične, zemljepisne in gospodarske razmere v Jugoslaviji. Dodana mu je tudi lepa slika »Ljubljana ponoči«. Podrobnejši je popis gospodarskih razmer v Jugoslaviji.

Stanje poljskih bank. V 42 delniških in 9 večjih zasebnih bankah na Poljskem je bilo 30. junija v blagajnah 36.611.000 zlotov (34.098.000 pred enim letom in 33.383.000 na koncu maja tega leta). Vrednost vredn. pap. je znašala 104,9 milij. zlotov (lani 68,6, 90,4 milij. maja letošnjega leta). Bilančna vsota je znašala 1.945 milij. (lani 1.740 milij. maja letos 1.929). Vloge so v teku enega leta narasle od 410,7 milij. na 462,2.

Borza

Denar

Dne 28. avgusta.

Dolar in lira čvrstejša. — V zasebnem klirgu je šiling ostal neizpremenjen. V Ljubljani 8,37—8,47, v Zagrebu 8,27—8,37, v Belgradu 8,29—8,39; funt v Zagrebu 234,45—236,05, v Belgradu 233,95—235,55; pezeta v Zagrebu 545—555, v Belgradu 570 bl., grški boni v Belgradu 33,25 den.

Ljubljana. Amsterdam 2951,01—2965,61, Berlin 1752,77—1766,65, Bruselj 784,90—789,96, Curih 1424,22—1431,29, London 216,30—218,25, Newyork 4320,73—4337,04, Pariz 288,61—290,05, Praga 180,91—182,02, Trst 357,10—360,18.

Zagrebski promet je znašal 453.000 Din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20,26, London 15,2125, Newyork 306, Bruselj 51,625, Milan 25,0875, Madrid 42, Amsterdam 207,30, Berlin 123,20, Dunaj 57,75, Stockholm 78,40, Oslo 76,40, Kopenhagen 67,90, Praga 12,71, Varšava 37,90, Carigrad 2,47, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,71, Buenos-Aires 0,8225, Atene 2,90.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% invest. pos. 81,50—82, agrarji 45,50—46,50, vojna škoda promptna 371,50—372, begl. obvl. 65—66, 8% Bler. pos. 81—82, 7% Bler. pos. 72,25—73, 7% pos. DHB 75—80.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 80,50—81, agrarji 45,50—46, vojna škoda promptna 370,75—372, nov. dec. 370—371, begl. obvl. 64,50—65,80, 8% Bler. pos. 81—82, 7% Bler. pos. 70,50—73, 7% pos. DHB 75—80. — Delnice: Narodna banka 5750 den.,

10,9). — 200 m: 1. Draper (Amerika, 21,6); 2. Gjenes (Madjarska, 22,3). — 400 m: 1. O'Brien (Amerika, 47,8); 2. Boisset (Francija, 48,2); 3. Szitvai (Madjarska, 51,40,5). — 800 m: 1. Temesvari (Madjarska, 1:53,6); 2. Venzke (Amerika, 1:53,8); 3. Istenes (Madjarska, 1:56,7). — 1500 m: 1. Igloi (Madjarska, 4:00,8); 2. Szabo (Madjarska, 4:01,4).

Tek čez zapreke 110 m: Moreau (Amerika, 14,4); 2. Murakami (Japan, 14,9); 3. Javor (Madjarska, 15,4).

Tek čez zapreke 200 m: 1. Kovacs (Madjarska, 24,7); 2. Murakami (Japan, 26). — Skok v višino: Usakuma (Japan, 1,91). — Skok v daljavo: Toizima (Japan, 7,43 m). — Skok s palico: 1. Sefton (Amerika, 4,33 m); 2. Oye (Japan, 4,1 m). — Kroglja: Horvat (Madjarska, 15,16 m). — Disk: Carpenter (Amerika, 48,44 m). — Koplje: Horvat (Madj., 62,48 m).

Jugosl. težko atletska zveza

Jugoslovska težkoatletska zveza. Seja upravnega odbora se je vršila dne 5. avgusta. Prisotni gg.: Kovač, Richter, Oster, Katalinič, Kehl, Beguš in Löwenstein. Zapisnik zadnje seje se vzame na znanje. Tajnik I. referira o delu predsedstva za čas poletnih počin, kar se istotako vzame na znanje. — Turška zveza, Istanbul, javlja, da se vrši prvenstvo Balkana letos v Istanbulu in sicer dne 14., 15., 16. in 17. septembra. — Sklene se zaprositi ministrstvo za telesno vzgojo naroda, da dovoli naše sodelovanje. — Ukrenilo se je potrebno glede denarnih sredstev za potovanje ekipe z ozirom na to, ker so letos pogoji težji nego doslej. — Sklene se prirediti prvenstvo države za poedince in to po pravilniku za to prvenstvo. Ker se je prijavilo veliko število klubov, se je izvršilo žrebanje kakor sledi: Maribor, bantam in lahka kategorija, dne 25. avgusta 1935. Prireditelj Maraton. — Zagreb: Perenna in polsrednja kategorija, dne 1. septembra. Prireditelj Zveza. — Subotica: Srednja kategorija, dne 25. avgusta. Prireditelj Hakoah. — Sarajevo: Polteška kategorija, dne 25. avgusta. Prireditelj Hajduk. — Zagreb je moral prevzeti še težko kategorijo, ker se za isto ni nihče javil. — Propozicije posljejo prireditelji sami na vse klube. To prvenstvo je smatrati kot pred-olimpijsko tekmovalstvo v Zagrebu, 6. avgusta 1935. — Predsednik dr. Pavo Marinkovič s. r.; tajnik Richter Vilko s. r.

Za izlet planincev v Dubrovnik na kongres Zveze planinskih društev ter s tem vezanimi izleti sprejema pisarna SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4 prijave najdalej do ponedeljka, dne 26. t. m. Na državnih železnicah je odobren 75% popust za skupine 10 oseb in 50% za posameznika. Na parnikih je 50% popust za posameznika. Udeležence se lahko vrača po drugi progi in ni vezan na povratek po isti progi. Podrobne informacije daje pisarna SPD v Ljubljani ter vse podružnice SPD.

Iz smuško-tehničnega odbora JZSZ. Olimpijski trening za tekmovalce: Šramel, Dečman, Palme, Istenič, Beve, Smolek, Starman, Pribožek, Bervar. Sendar se vrši vsak torek in vsak četrtek ob 18,15 na telovadnico Ljubljanskega Sokola v Tivoliju. Zbirališče zimsko kopališče Ilirija. — V nedeljo, dne 25. t. m. kondicijski trening. Zbirališče ob 6 zjutraj pri mitnici v Šiški. Vodja Šramel. — Načelnik.

ZSK »Hermes«. U. O. Podpisani upravni odbor izjavlja, da ob odslej pripoznal samo one denarne zahteve, katerim bodo priložene naročilnice kluba s podpisom predsednika centralnega odbora in blagajnika.

Priv. agr. banka 233—234, Osj. sladk. tov. 120 bl., Trboveljska 85—105, Izis 40 bl.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 80,5—81,5, vojna škoda promptna 371,50—372 (372,37), okt. zaklj. 371—372, begl. obvl. 66,25—66,75 (67), 8% Bler. pos. 80—81,50, 7% Bler. pos. 71,50—73 (72,5), 7% pos. DHB 88 bl. — Delnice: Narodna banka 233—233,50 (233,50, 233).

Žitni trg

Sombor. Oves bač. in srem. 103—105, ječmen bač. in srem. novi 63—64 kg 115—120, bač. in srem. poletni 67—68 kg 135—140, bar. 67—68 kg 140—145, koruza bač. 91—93, srem. 92—94. Vse ostalo neizprem. Tendence stojajo. Promet 60% vagona.

Novi Sad. Vse neizprem. Tendence neizprem. Promet srednji.

Budimpešta. Tendence stalna. Promet živahen. Pšenica okt. 15,27—15,45, zaklj. 15,39—15,49, rž okt. 13,98—14,07, zaklj. 13,93—13,94, koruza avg. 14,50—14,70, zaklj. 14,60—14,62, sept. 14,40—14,70, zaklj. 14,60—14,62, maj 14,70—14,90, zaklj. 14,73—14,75.

Chicago. Pšenica maj 1936 92, sept. 87,75, dec. 90,25, koruza maj 1936 67, sept. 73,75, dec. 65,50, oves maj 1936 40,50.

Winnipeg. Pšenica avg. 86,50, dec. 85,50, jan. 85,125.

Živina

Ptjiski sejmi. Konjski in goveji sejmi, ki se je vršil v torek, 20. t. m., je bil kar se tiče dogona dobro založen, kupčija pa je bila srednja. Prignali so 733 glav živine in sicer 124 volov, 342 krav, 24 bikov, 43 juncev, 72 telic, 4 telet in 142 konj. Prodano je bilo 195 glav. — Cene za kg žive teke so bile naslednje: voli 2 do 3 Din, krave 1,50 do 3 Din, bik 2 do 2,50, telice 2,50 do 4 Din. Konji so se prodajali po kakovosti in sicer od 400 do 2500 Din komad, žrebeta pa od 200 do 300 Din eno. — Sejem za prašiče v Ptujju v sredo, 21. t. m., je bil zelo slabo založen; pripeljali so komaj 56 rileev, prodali pa 21 komadov. Povprečne cene za kg žive teke so bile naslednje: prašičari 4 do 4,50 Din, debele svinje 5, plemene 4 Din; prašci stari 6 do 12 tednov so se prodajali od 45 do 100 Din komad. — Kakor razvidno, so cene živini in to ne samo pri goveji živini, ampak tudi pri svinjah, padle. Na ptjiski sejem pride kakor znano, že od nekdaj prvovrstna živina. Krivdo padcu cen je iskati v tem, ker na sejem prihajajo le domači mesarji, ki določajo sporazumno ceno. Nujno je torej potrebno, da merodajni faktorji ukrenijo po trebn glede zvišanja cen in temu potreben tudi izvoz živine.

Ali ste že poravnali naročnino?

Proti zakonu o pooblaščenih inženjerih

Elektroinstalaterji dravske banovine so v torek na seji svojega odseka pri Združenju elektrotehniških obrti za dravsko banovino razpravljali o osnutku zakona, ki so ga predložile inženjerske komore ministru za zgradbe. Ker omenjeni osnutek radikalno zadene v delovne interese vseh obrtnikov elektroinstalaterskega stanu in ker takorekoč zapira pot do samostojnosti vsem onim, ki pridobivajo strokovno izobrazbo v obrtnih delavnicah in ne morejo postati inženjerji, so elektroinstalaterji povzeli ukrepe, da tudi s svojo strani nastopijo proti predloženemu osnuteku enega stanu in proti upropačanju vsega obrtniškega kadra.

Prav v elektrotehniški in elektroinstalaterski stroki in pri obratovodstvu elektrarn se vidi, da samo juridično razumevanje ne zadostuje pri sestavi obrtne zakonodaje, ker se potem zgodi, kakor se je zgodilo, da se publicirajo zakoni, ki se morajo v praksi le obhajati, mesto da bi se izvajali. Dosti primera imamo že na novem obrtnem zakonu, ko se najmanjši in plačila nezmožni elektrarni predpisuje diplomirani tehnik ali inženjer za obratovodstvo. Ker pa podjetje ne zmoro vzdrževanja tako visoko kvalificiranega obratovodja, se ta nedostatek obide še z večjim nedostatkom tako, da prevzamejo gotovi pooblaščeneci pač več obratovodnih mest na svoje rame in na svoj žep. Kako pa se tako obratovodstvo vrši, je drugo vprašanje. Prav tako bi bilo z novim inženjerskim zakonom, ki zahteva taka pooblastila za pooblaščen inženjerje, da niti inženjerji sami ne morejo verjeti, da bi se zakon mogel izvajati.

Neobhodno je, da se pri sestavi obrtne zakonodaje k temu ne pristanejo tehniški sveti strokovnjakov vseh strok. Mnogo boljše bi bilo tudi, ko bi na mestih obrtnih oblastev poslovali strokovnjaki, ne pa, kakor se dogaja, da so tam večinoma pravniki, ki pri najboljši volji tudi z najdaljšimi proučevanjem tehniškega dela ne morejo povsem razumeti, niti uvideti upravičenih protestov iz vrst obrtništva.

A. K.

Za izvoz koruze se pogaja Madjarska z jugoslovenskimi in romunskimi izvozniki. Z izvozom koruze naj bi se poravnali dolгови, ki jih imata

Šmarje pri Jelšah

Jutri proslavljamo deseto obletnico blagoslovitve našega doma. Dal Bog, da se zopet združimo okoli našega ognjišča vsi, ki smo bili združeni ob njem ob blagoslovitvi in vsi, ki smo ga spremljali skozi težave zadnjih let in še vsi, ki so morali svojo delo na polju katoliške prosvete zaradi razmer omejiti ali opustiti. Naš praznik je v nedeljo, proslavimo ga dostojno! Po slovesnih večerih bo v dvorani katoliškega doma slavnostna akademija. Vrstile se bodo pevske točke, govor, simbolični prizor »Povsod Bogac« in »Misterij sv. mašice, igra Calderona de la Barce. Obišče nas tudi bivši predsednik prosvet. društva g. župnik iz St. Petra, Ivan Rančigaj. Pridite! Vabimo tudi sosednje župnije in sosednja društva, da nam pomagajo dostojno proslaviti naš praznik.

Šolske vesti

Na državni realni gimnaziji v Kočevju se bo vršilo vpisovanje učencev za šolsko leto 1935-36 po sledočem razporedu: v 1. razr. dne 2. sept. od 9-12 v pisarni, v ostale nižje razrede dne 3. sept. od 8-12 in v višje kakor tudi vpisovanje dijakov z drugih zavodov dne 4. septembra od 8-12. — Ravnateljstvo.

Popravni izpiti. Na uradni realni gimnaziji se vršijo popravni izpiti dne 26. avgusta ob 8. uri, ki niso priložili prošnji izpisevala, naj ga gotovo prinese s seboj.

Na državni meščanski šoli v Ormožu bo vpisovanje dne 1. 2. in 3. septembra, vsakokrat od 8-12. Vse podrobnosti glede sprejema so objavljene na razglasni deski v šolski veži.

St. Vid nad Ljubljano. Ponavljajni izpiti na meščanski šoli se bodo vršili za 1. razred v četrtih, dne 20. avgusta, za ostale razrede pa — petek, dne 30. avgusta, vsakokrat od 8-12. Vpisovanje za novo šolsko leto bo dne 1. 2. in 3. septembra vsakokrat od 8-12. Predložitelj je treba zadnje šolske izpisevalne in potrdilo o višini neposrednih davkov. Kdor ima na šoli več učencev, zadržuje eno potrdilo. Če pa imajo starši učence na različnih srednjih šolah, predložijo preprosto potrdilo, ki ga je treba kolikokrat a 10 Din. K vpisu morajo priti tudi oni učenci, ki so se že v mesecu juniju začeli vpisati v šole. Podrobnosti navodila so razvidna z oglasne deske v veži šolskega poslojca. Širokomašni učenci dobijo na šoli učne knjige po možnosti brezplačno.

Na Državni tehniški srednji, delovodski, šoli in ženski obrtni šoli v Ljubljani bo vpisovanje v prve letnike 2. in 3. septembra dopoldne. Vsa druga pojasnila se dobe na šolski razglasni deski.

Naznanila

Ljubljana

1. Načno službo imajo telarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 5; mr. Hodevar, Celovška cesta 62 in mr. Gortan, Moste.

1. Vsi bivši pomorščaki se pozivajo na članski sestanek, ki se vrši v soboto 24. 8. m. ob 20 v restavraciji »Sestica«, Tyrševa cesta. Ker so na dnevnem redu razgovor o bližajočem se kongresu Jadranske stranke in sodelovanju Mornarske sekcije JS na pomorsko-jadranski razstavi in 1. zbor vseh bivših mornarjev in častnikov naše vojne in trgovske mornarice, je dolžnost vsakega švedskega člana, da se sestanka udeleži!

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za gospe, žene in matere v Lichtenburovem zavodu v Ljubljani bodo od 25. do 29. avg. Zabeležiti 25. avgusta ob 6 zvečer, sklep 29. avgusta jutraj. Udeležiti se jih lahko tudi one, katere bi ne morele stanovali v zavodu. Iskreno vabljeni! Pridite, da se v tihih dneh odpočijete in si nabereite novih moči za vaš tekalni poklic.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 24. avgust: 12. Plošče različne bodo bele kar brez prestanka pesmi veselo; 12.45 Poročila, vreme; 13.30 obvestila; 13.35 Plošče različne bodo bele kar brez prestanka pesmi veselo; 14. Vreme, spored; 18. Na delopost veselih lič: Radijski orkester; 18.40 Znanstveni politični pregled; 19.30 Vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30 Nacionalna ura: Ob 50-letnici prvega slovenskega letala v Prago (dr. Ivan Lah) iz Ljubljane; 20. Paster večer: Otok bleški, kiné nebeški, sodelujejo: Radijski orkester, Radijski jazz, Akademski pevski kvintet, Radijski dramski studio in plošče; 22.30 Vreme, poročila, spored; 22.30 Otok bleški, kiné nebeški (naslednjeve).

Drugi programi

Bolgrad: 17. Narodne pesmi, poje gđ. Jelena Vujanović; 19.30 Nacionalna ura: Ob 50-letnici prvega slovenskega letala v Prago (Ivan Lah), prenos iz Ljubljane; 20. Kaldmar: Bajadera, opereta v treh dejanjih; 22.30 Plesna glasba. — Opereta in operete: 23.30 Bordeaux Lafayette; »Norma« opereta (Bellini); 23.30 Lyon: La Doua; »Gillette de Narbonne« opereta; 21. Toulouse: Odločki iz opere »La Basche«; 23.40 Rim: Opera »Gibeline« od Biondini; 21. Strasbourg: Komická opera »Galatée«; — Veliki koncert: 20. Drotvich; 20. Radio Paris; 20.30 Grenoble; 21. Bruxelles (Flamand); — Instrumentalni koncerti: 18.40 München; 22.10 Budapest I.; — Vokalni koncerti: 18.15 Varšava; 18.45 Regionalni Program; 18.15 Hilversum; 19.30 Dunaj; 20.45 Palermo. — Plesna glasba: 20.10 Deutschland; 22.10 Hamburg; 22.30 Beromünster; 22.15 Oslo; 22.30 Regionalni Program; 22.30 Leipzig; 22.30 Königsberg; 22.30 Radio Paris; 21. Drotvich; 22. Köln; 23.05 Kalundborg.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; žentovanski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonka, 3 mm visoka pitna vrstica po Din 2:50. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mlado dekle

absolventka meščanske šole s prav dobrim uspehom — išče službo v trgovini. Neža Kozjan, Božakovo, p. Metlika. (a)

Absolv. mešč. šole

prosi primerne službe. — Gre tudi kot vajenka v boljši trgovini. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10152. (a)

Službodobne

Dobro šiviljo

iščem za na dom. Poizve se: Strelška 32-I. (b)

Fotografski pomočnik

ali pomočnica se sprejme s 1. septembrom. Negativ, pozitiv, retušer. Ponudbe na: »Foto« Bulevar, Novi Sad, Kraljice Marije 11. (b)

Trgovski pomočnik

perfekten v železnini, dobi mesto. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Resen železninar« št. 9980. (b)

Prodajalko

izvežbano v krznarski stroki — sprejem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sposobna« št. 10181. (b)

Pouk

Solajte se doma!

Moderne jezike, trgovske predmete, stenografijo, strojepis itd nauči temeljito in hitro doma polom dopisovanja. Dopisna trgovska šola v Ljubljani, Kongresni trg 2/II. Pisite po pojasnila. (u)

Denar

HRANILNE KNJIZICE

ptujskih hranilnic kupimo. Gotovina takoj.

BANČNO. KOM. ZAVOD Maribor, Aleksandrova 40

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«. »Domo-luba« in »Bogoljuba«. naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 jutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Dijaki

Otroke

od 3. leta dalje, dijakinje meščanske šole, poštna dekleta sprejmejo v celotno oskrbo č. sestre De Notre Dame, Jesenice.

Stanovanja

IŠČEJO:

Sobo za pisarno prazno, svetlo, s posebnim vhodom, po možnosti v pritličju in v centru mesta — iščem. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Pisarna« št. 10151. (c)

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje oddam s 1. septembrom. Vrhovčeva ulica 12. (c)

Auto-motor

Chevrolet limuzina

1934, skoraj nova — na prodaj. Šivic, Ljubljana, Glinška 4. (f)

Posredstva

Uroben oglaš v »Slovenca« posredstvo ti hitro prodaj, če že ne z gotovim denarjem na kupca ti o knjižico do

Parcelo

blizu 1000 m² za visokoprtilično ali enonadstropno hišo (vilo), pod Rožnikom, prodaja Žirovnik, Tavčarjeva 6. (p)

Kupim

stavbišče, trgovsko hišo ali drugo poslopje v trgovski, kjerkoli na eksitencnem kraju. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Trgovce« št. 10148. (p)

Na poti v šolo

varujejo Vaše otroke pred mrazom in dežjem samo nepremočljivi

TIVAR HUBERTUSI

Hiša na Rožniku

poleg 32.500 m² zemljišča — proti gotovini napredaj. Ponudbe pod »650.000« št. 10084 upravi »Slov.« (p)

Vogalna parcela

700 m² — napredaj. Rožna dolina cesta VI. št. 26. (p)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajalac al' motorja bi znebil se rad, hrz kupcev ti mnogo prižene Slovenec najmanjš' inervat

Prodaj:

stroje za pletenje posteljnih mrež in ograj, tračno žago, poravnalnik, elektromotorje z vsem orodjem. Bernard Jože, Jesenice-Fužine. (f)

140 hl vina

iz lastnega vinograda na Varaždin-bregu, prodaja Ravnateljstvo nadbiskupskih dobora, Zagreb, Vlasška ulica 75.

Za šolarje

dobre in cenene obleke — si nabavite najbolje pri Preskerju, Sv. Petra cesta št. 14. (f)

Koroške brusnice

planinske (Preiselbeeren), dnevno sveže, dobro izbrane, razpošilja po pošti ali brzoovozno od 5 kg naprej po dnevnih cenah Zechner Henrik, trgovec, Libelice, Koroško. (f)

Pod ceno napredaj:

3 masivne spalnice 3 kuhinje, 32 m² hrastovih hriz, 1 skobeljak, 2 brusilna stroja, 10 jermenec, 4-ene, železne, 20 m² suhih hrastovih plohov, 30 m² l. transmissije 7 mm, 1a ležalca, 600-800 m² m. h. h. drak, 30 m² 6-12 cm bukovic plohov, palci.

Franc Martinec

lesna industrija, Škofljica.

Čistokrvni ptičarji

mladiči, bodo v 2 tednih za oddati. Korn, Poljanška cesta 8. (f)

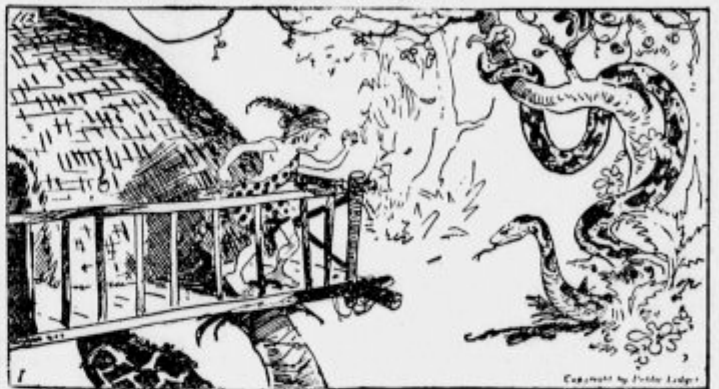
Prodaj

kompletno opravo za delikatesno in specerijsko trgovino, tehnične, registrirane, vozove, mline, pisalne mize ter vse v to stroko spadajoče predmete. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 10090. (f)

Tinčkove in Tončkove prigode

III.

Primožek slutil, kaj se bo zgodilo.

Primožek, ki je na balkonu svojega »nebotičnika« klical gorilo, je še v pravem času opazil kačo, ki se je potuhnjeno plazila proti žirafi — vedno bliže, vedno bliže... »Uboga žival, zdaj ni zate nobene rešitve več!« si je mislil. Ko se je kača priplazila do žirafe, se je začela vzpenjati po njej navzgor, da bi se je najprej oklenila okoli vratu. Primožek je uganil nakano krvoločne kače in v glavi se mu je nekaj zabliskalo.

Na vso sapo je planil v notranjščino in zakričal: »Sulico! Hitro mi dajta sulico!»

+

Nenadoma nas je za vedno zapustila, večkrat previdna s tolažili svete vere, naša preluba, predobra in preskrbna tetka, gospodična

Ivanka Bohinec

učiteljica v pokoj

Pogreb naše predrage tetke se bo vršil v soboto, dne 24. avgusta 1935 ob 5 popoldne izpred mrtvaške veže hiralnice sv. Jožefa na Vidovdanski cesti št. 9 na pokopališču k Sv. Križu. Priporočamo jo sorodnikom, prijateljem in znancom v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 23. avgusta 1935.

Globoko žalujoča: Lehpamer Iva z otroki: Ivčkom, Sonjo in Štefkom ter ostalo sorodstvo.

Dolores Wieser

PEVČEK

Ljubezenska zgodba mlade duše

V tej stiski je šel k patru rektorju in ta — o sreče! — mu je obljubil, da bo prosil patra provincijala, da bi smel kot oblät že zdaj stopiti v samostan. Dovoljenje je za božič prišlo in Jurko sanja zdaj sleherno noč, da mu tiče noge v sandalah in da bo smel reči v šoli ne pater rektor, temveč pater gvardijan. Tako ga vsega prenapolnjuje pričakovanje, da niti ne opazi, kako Ivan poleg njega polagoma ugaša.

Spoštljiva plahost, ki ga je bila prevzela po čudnem dogodku v gostilni, se je kmalu spet razkadila, ko je Ivan spet kakor sicer privolil v njegov eotročarije in načrte o hodočnosti. Le ko je proti koncu novembra ležal Ivan teden dni v postelji nevečen in bolan in tiho trpel zastran patra Bernardina, se je v njem krepkeje zgenila plaha vdanost.

Prišli so jasni in mrzli prosinčevi dnevi. Ivan se počuti spet bolje in hodi celo v šolo, čeprav ne vsak dan. Ko gre do nekega zgodaj mračnega popoldneva iz šole, zahrešči za vogalom nenadoma pločevinast glas trobente. Truma dečkov se spusti v dir. Kaj se je naredilo? — Pa glej, že prihaja pisano in bleščeče v svit svetiljke na trgu.

Najnaprej jezdi na švedrasti, kakor trska suhi kljus, ritez, zelen kot trava. Črni brki mu srše kakor dve goli bodali s premrazenega obraza. In za njim mal trop pustolovsko našemljenih možičkov in ženičk: grbav pavliha z dolgimi uhli in kraguljčki; oguljena, kot nit suha kraljica, ki nadvse dostojanstveno vlača za sabo po snegu škrlatasto vlečko; drhteča, bela, plavolasa vila,

še mlada, da se Bog usmili; bohota plesalka z žarečimi očmi; debel, častiljiv, korenjaški oče in prhač, vese-ljaški peklenc, ki venomer drgeta in cepeta.

Vitez iznova zatrobi in vse dere skupaj. Okna zažvenkečejo, kablica zropota s podstavka pri Bartločkovem vodnjaku. Usta in oči se vitezu neverjetno široko odpro, ko zakriči:

»Castiti, umetnost ljubeči, prežlahtni meščani tega slavnega mesta! Presvetli gospodje! Castite in dražestne dame! Sprelepe mladenke in gospič! Tudi vi, moji nadepolni mladeniči — (fantički se hehetajo), »poslušajte, kaj vam naznamim!« Jaz, conte Carlo Amadeo de Rivariste de Mortefuore in ta plemenita družba umetnikov, ki sicer razveseljujemo s svojimi čudovitimi umetnijami velemogočnega perzijskega šaha z njegovimi tremi tisoči zastrtih žen, priležnic in robkinj, ki napolnjujemo okcident in orient s svojo slavo, mi smo sklenili, da hočemo razveseliti za kratek čas tudi to prežlahtno mesto s svojim obiskom.

»Pridite torej, vi, ki so vam po godu lepe, tragične in smešne komedije, — vi, katerih srca razveseljuje sladka muzika in Terpsihora tujih dežel! Pridite še nočoj v dvorano v gostilno pri »Zvezdic«, sicer zares zamudite priliko, videti zvezdo z Vzhoda, umetnijo vseh umetnij! — Danes agiramo z vso vsmo« — trobenta zapoje — »Salamanko, krvoločno graščakinjo špitalsko — ali žalostno tragedijo duha, ki je hōdila strašiti!»

Trobenta spet razklano zahrešči. Tenka kraljica, ki se že kar vidoma čuti za krvoločno Salamanko, zavija lačne oči, peklenc zre smešno koprneče po njej tja čez, pavliha krepko tleskne radovednega pekovskega pomočnika čez hrbet, uboga, mlada vila pa se smehlja in priklanja. Nato sen pomika spreved dalje, spremlja ga

tuleča mladež in radogledno ljudstvo. Plesalka tolče venomer na bobenček s kraguljčki.

Zdaj vro šentvičani sleherni večer k »Zvezdic«, kjer v praznem konjskem hlevu predstavljajo komedijo. Staro italijansko pečico je postavila milosrdna krčmarica zastoj v prednji kot, da vsaj odličnjaki v prvih klopih in igralci na odru dobe nekaj gorkote. Zada je preriva žlota tako na gosto, da je dovolj gorko. Conte Carlo Amadeo kar žari. Veseljaškega peklenca in pavliho pošlje po graščinah in vaseh prav noter do doline Krčice. In radovedno ljudstvo prihaja rado iz zimske dolgočasnosti, da si ogleda lepo komedijo.

Fantički se potičejo naprej in naprej okrog gostilne, da bi vjeli kako drobčino pisanih lepotic. Za pošteno vstopnino jim manjka denarja. In nemara je tudi dokaj lepše prežati popoldne skriv skozi rezo pri hlevnih vratih in prisluškovati, kako nerazumljivo in zamolklo se razvema vitez, kako rezko zaukazuje kraljica in krika in vika plesalka. Zakaj le ne govore po perzijsko? — Ali je pa perzijsko to, kar blebata pek-lenc?

Jurko vleče Ivana sabo k »tragičnemu konjskemu hlevu«. Ivana izpočetka ni nič prav mikalo. Ko pa se vstopi k vratom in sliši, kako pustolovski govore, ga spreleti občutek, kakor da je doma. Ti potujoči ljudje so vendar njegove vrste. Saj je bil on tudi doma na cesti!

Nekega dne, ko gre spet z Jurkom čez dvorišče, vidi plavolaso vilo. Oblečena je v tenko, strgano, kratko obleko in lasje ji visé v dveh bleščečih se kitah spredaj čez prsi. Sloni na umazanem zidu in ga dolgo gleda. Ivan stopi k njej in jo nagovori: